

LUNDS
UNIVERSITET

Socialhögskolan

Är du verkligen svensk?

**En kvalitativ studie om andra generationens invandrarkvinnors
försök till integration i det svenska samhället**

Belma Olevic och Hiba Charafeddine

Kandidatuppsats (SOPB63)

VT24

Antal ord: 14609

Handledare: Mats Hilde

Examinator: Fay Lundh Nilsson

Abstract

Authors: Belma Olevic och Hiba Charafeddine

Title: *‘‘Are you really Swedish? ‘‘ A qualitative study about how young women who are second generation immigrants, try to integrate into Swedish society*

Supervisor: Mats Hilte

Assessor: Fay Lundh Nilsson

This study aimed to examine second-generation immigrant women and their experiences of integration in Swedish society. Furthermore, the study explores what consequences and difficulties they experience in this endeavour. This study is conducted through qualitative semi-structured interviews with seven young women between the ages of 18-25 who have at least one foreign-born parent. In our theoretical starting points, we have chosen to apply Berger and Luckmann's social construction theory, Goffman's dramaturgical theory and Robert Park's theory about the marginal man. A thematic analysis was conducted to process our empirical material.

The results showed that second-generation immigrant women have shared views and experiences in their integration process, both when trying to seek to belong in the majority society and to hold on to their original backgrounds. A lack of social integration was shown in the study due to the negative reactions of those around them that prevented them from full integration. This resulted in them seeking to belong among others with a similar background. Additionally, a common denominator showed that all our respondents share an awareness that they are indeed second generation immigrants and that they will never achieve a so-called "Swedishness" as they described what "Swedishness" was. We could conclude that the perception our respondents have of a "Swedishness" is formed during their primary socialization, where the parents' view of Swedish society plays an important role. Therefore, our respondents were keen to keep their original background. Their secondary socialization, through jobs and friendships, would then reinforce these existing perceptions. A shared consequence among our respondents was the constant need to prove one's value to the majority society. This resulted in the respondents adopting different strategies to adapt to ethnic Swedes.

Keywords: integration, andra generationens invandrare, utanförskap, mellanförskap, tillhörighet, second-generation immigrants, in betweenness, belonging, exclusion

Förord

Vi vill framföra ett stort tack till våra intervjupersoner som ställde upp i denna studie och deras fina engagemang. Vi vill även tacka vår handledare Mats Hilde som bidragit till kloka idéer och vägledning genom uppsatsprocessen. Slutligen vill vi tacka varandra för ett fint samarbete och för att vi har lyckats upprätthålla en positiv framförhållning.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	5
1.1 Problemformulering.....	6
1.3 Begreppslista.....	7
1.3.1 Kultur.....	8
1.3.2 Assimilation.....	8
1.3.3 Marginalisering.....	8
1.3.4 Blatte.....	8
2 Syfte.....	8
2.2 Frågeställningar.....	9
2.3 Avgränsning.....	9
3 Tidigare forskning och kunskapsläge.....	9
3.1 Integration eller utanförskap?.....	9
3.2 Tillhörighet och social delaktighet.....	13
4 Teoretiska utgångspunkter.....	16
4.1 Socialisationsprocessen.....	17
4.1.1 Den primära socialisationen.....	17
4.2 Goffmans dramaturgiska perspektiv.....	18
4.3 Marginalitet och marginalkonflikt.....	19
5 Metod.....	21
5.1 Val av metod.....	21
5.1.2 Semistrukturerade intervjuer.....	22
5.2 Urval.....	22
5.2.1 Urvalsstorlek och mättnad.....	23
5.2.2 Genomförande av intervjuer.....	23
5.3 Metodens tillförlitlighet.....	23
5.3.1 Trovärdighet.....	24
5.3.2 Överförbarhet.....	24
5.3.3 Pålitlighet.....	25
5.3.4 Möjlighet att styrka och konfirmera.....	25
5.4 Bearbetning av material.....	26
5.5 Etiska överväganden.....	26
5.5.1 Informationskrav.....	27
5.5.2. Samtyckeskravet.....	27
5.5.3 Konfidentialitetskravet.....	27
5.5.4 Nyttjandekravet.....	28
5.6 Hermeneutik.....	28
5.7 Arbetsfördelning.....	29
5.8 Förförståelse.....	29
6 Resultat och analys.....	30
6.1 Presentation av respondenterna.....	30
6.2 Andra generationens invandrare som begrepp.....	31
6.3 Vägen till svenskhet.....	32
6.4 Skillnaden mellan "blatte" och "svensk".....	35

6.5 Den marginella kvinnan.....	37
6.6 Konsekvenserna av vägen in i samhället med en svensk fasad.....	39
7 Sammanfattning/Slutdiskussion.....	44
7.1 Framtida forskning.....	47
8 Referenslista.....	48
Bilaga 1. Intervjuguide.....	51
Bilaga 2. Informationsblankett.....	53
Bilaga 3. Samtyckesblankett.....	55

1. Inledning

“I Sverige är jag från Afrika och i Afrika är jag från Sverige[...] det är svårt, jag vet inte vad jag är” (Rojas 2001:19). Detta citat är ett förekommande tankesätt hos oss som andra generationens invandrare och frågan “Är du verkligen svensk?” ekar i oss medan vi lever mellan två olika sociala världar. Det slutar med att vi inte hittar en balans, och hamnar mellan två stolar. Är vi andra generationens invandrare? Är vi svenskar?

I dagens Sverige visar statistik att det finns 1 521 695 inrikes födda med en eller två utrikesfödda föräldrar (SCB 2023). Med tanke på detta antal, bidrar detta till en vilja att studera deras försök att integrera sig i samhället och till att undersöka om de delar samma upplevelser som vi.

Men vad innebär då integration? I en statlig utredning beskrivs integration som en långvarig, rörlig och dubbelriktad process som utgår från ett gemensamt tillmötesgående mellan invandrare och den övriga befolkningen. För att uppnå en lyckad integration krävs det ett välkomnande från samhället. Det är samhället som erbjuder invandrarna möjligheter och rättigheter, men som också förutsätter att invandrarna engagerar sig i arbets- och samhällslivet.

Vidare skall invandrarna anamma sig de kunskaper och resurser som de är i behov av för att bli en del av samhället. En framgångsrik integration innebär jämställda och jämlika möjligheter för alla invånare i Sverige där möjligheterna i samhället inte baseras på varifrån en individ kommer ifrån eller var dennes föräldrar kommer ifrån (SOU 2024:12:14).

Men hur upplever andra generationens invandrare innebörden av att vara integrerad men ändå inte? Vi kan av egen erfarenhet konstatera att vi, enligt definitionen av integration, är integrerade på så sätt att vi jobbar, studerar och är en aktiv del i samhället. Dock känner vi alltid att det finns ett tomrum som inte kan beskrivas med ord. Är det möjligt att uppnå en fullkomlig integration i det svenska samhället som andra generationens invandrare?

1.1 Problemformulering

Vi kommer att under problemformuleringen använda oss av äldre rapporter. Anledningen till att vi använder oss av äldre rapporter har sin grund i att det möjliggör en kritisk utvärdering av hur den tidigare integrationsträvan har formulerats och vilka resultat den har gett. Detta är av vikt för att kunna avgöra hur effektiva nyare åtgärder har varit och gör att vi bättre förstår de hinder som andra generationens invandrarkvinnor kan möta i sin strävan efter integration i det svenska samhället.

I en statlig utredning definieras begreppet “andra generationens invandrare” som rent språkligt inkonsekvent och liknande begrepp bör undvikas. Utredningen menar att individerna i fråga inte har invandrat själva och kan därför inte benämnas som “invandrare”. Andra generationens invandrare har oftast en starkare anknytning till Sverige än till ett annat land (Ds 2000:43:49).

Integrationspolitiken lyfter mål om lika rättigheter och skyldigheter för alla medborgare oavsett etnisk eller kulturell bakgrund i samband med en acceptans om människors olikheter. (SOU 2024:12:). Trots integrationspolitikens mål har det framkommit i en rapport av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), att det finns ett utanförskap, speciellt bland unga. Mer specifikt lyfter MUCF att en fjärdedel som gått ut grundskolan inte besitter de kunskaper som behövs för att fungera i samhället.

Tidigare forskning har inte kunnat förklara skälen till de ojämlika arbets- och levnadsvillkoren som påverkar ungdomar som är födda eller uppvuxna i Sverige (SOU 2005:41:8). Författarna menar därav att integrationspolitiken tycks ha tagit ett stopp där segregation, etniska klyftor och utanförskap ökar, vilket implicerar att integrationspolitikens mål inte har fullbordats (SOU 2005:41:3). Rapporten lyfter vidare forskning som visat att svenskt medborgarskap, arbete, språkkunskaper, och att vara född och uppvuxen i Sverige inte gör det möjligt för “de andra” att uppnå en svenskhet. De får endast en temporär gästplats hos svenskheten (SOU 2005:41:12). Detta tyder på en svårighet för andra

generationens invandrare att integrera sig i det svenska samhället, även om de uppfyller "kriterier" för en svenskhet.

I en nyare statlig utredning framhålls att utrikes födda flickor och pojkar, samt barn som är födda i Sverige med utrikes födda föräldrar bör omfattas av uppföljningen av integrationen. Den statliga utredningen menar att de barriärer som många utrikes födda kvinnor och män möter när de försöker integrera sig i samhällslivet inte ska utgöra hinder för deras barn. Ifall dessa problem går i arv till barnen, är det ett tydligt tecken på att integrationen har misslyckats (SOU 2024:12:14-15).

Konsekvensen av en bristande integration i det svenska samhället, kan benämnas som ett marginellt tillstånd. En individ som befinner sig i ett marginellt tillstånd utmärker en människa som befinner sig i en bestående identitetskonflikt mellan två kulturer och två traditioner (Svedberg, Lars 1995:12).

Vi har valt att studera andra generationens invandrarkvinnors upplevelser och erfarenheter av integration. Kritiken av integrationspolitikens mål gör det relevant att studera hur väl andra generationens invandrare upplever sin integration och vilka erfarenheter de har av detta. Det valda undersökningsområdet är av relevans, då marginalitet kan beskriva gemensamma erfarenheter av att försöka hitta en plats i det svenska samhället.

I förhållande till socialt arbete är vår undersökning av relevans då respondenternas upplevelser bidrar till en djupare insikt i de möjligheter och utmaningar som de möter i det svenska samhället. Eftersom vår studie lyfter kritik av integrationspolitiken och dess mål, blir det centralt för socialt arbete. Kritiken och dess mål synliggör hur effektiv respektive ineffektiv den nuvarande integrationspolitiken är när det gäller att främja andra generationens invandrare.

1.3 Begreppslista

Syftet med vår begreppslista är att ge en översikt över begrepp som är återkommande i studien.

1.3.1 Kultur

Kultur är ett begrepp med många definitioner (Stier, Jonas 2019:32). Trots detta finns det en gemensam förklaring att kultur konstrueras och omskapas i ett samspel mellan människor (Stier, 2019:34). Kultur innefattar en grupps meningssystem som kontrollerar gruppens inriktning och ordning (Almqvist, Kjerstin 2020:121). Kultur omfattar ett antal delar, det vill säga symboler, beteendemönster, värderingar och normer som individer dedikerar sig till (Stier 2019:34)

1.3.2 Assimilation

Assimilation innebär att individer föredrar kontakter med individer i majoritetsbefolkningen snarare än individer från den etniska ursprungsgruppen. Dessa individer anpassar sig till majoritetsbefolkningen gällande språk, kultur och beteende (Almqvist 2020:130)

1.3.3 Marginalisering

Marginalisering innebär en distansering från sin egen etniska grupp och att man inte känner sig inkluderad i det svenska majoritetssamhället. Marginalisering kan vidare innebära att individen själv distanserar sig från samhället som en konsekvens av att det pågår en diskriminering från majoritetssamhället (Almqvist 2020:131).

1.3.4 Blatte

Begreppet blatte definieras enligt Svenska ordbok, utgiven av Svenska Akademien som *“starkt vardagligt, ofta nedsättande. (Svart eller mörk) person med invandrarbakgrund”*.

2 Syfte

Syftet med vår studie är att studera andra generationens invandrarkvinnors upplevelser och erfarenheter av att integrera sig i det svenska samhället. Vidare vill vi även studera vilka konsekvenser och svårigheter kvinnorna upplever i denna strävan.

2.2 Frågeställningar:

- Hur förhåller sig intervjupersonerna till en "svenskhets" i strävan efter att integreras i det svenska samhället?
- Hur upplever intervjupersonerna att tillhörighet till deras sociala situation påverkar integrationen i det svenska samhället?
- Vilka konsekvenser, respektive svårigheter upplever andra generationens invandrarkvinnor i sin integrationsträvan?

2.3 Avgränsning

Vi har i denna studie valt att avgränsa oss till unga kvinnor mellan 18 och 25 år med utländsk bakgrund. Avgränsningen gällande val av ålder baseras på att frågor om integration och tillhörighet kan framstå som ett känsligt ämne för minderåriga.

3 Tidigare forskning och kunskapsläge

I detta kapitel presenterar vi tidigare forskning i form av vetenskapliga artiklar och böcker som är relevanta för vårt forskningsämne. Den tidigare forskningen fann vi genom att använda oss av universitets databas, LuBsearch, Google Scholar och Libris. Vi har valt att dela in kapitlet i olika teman baserat på likheter och artiklarnas relevans för studien.

3.1 Integration eller utanförskap?

Runnfors, Ann (2022) beskrev i sin vetenskapliga artikel *Challenging the hierarchies of Swedish whiteness* om hur hierarkier om vithet är inneboende i det svenska samhället och tydliggjorde hur hierarkierna utmanas av individer som framställs som vita. Syftet med denna artikel var att empiriskt undersöka de negativa upplevelserna och effekterna av att framstå som vit. Studien gjordes med kvalitativa djupintervjuer och hade sin teoretiska utgångspunkt i kritiska ras- och vithetsstudier. De valda respondenterna var 31 kvinnor och män mellan 18-42 år som var andra generationens invandrare till polska migranter (Runnfors 2022:1).

I resultatet har forskaren undersökt svensk vithet med fokus hos ättlingar, det vill säga individer i samhället som är barn till migranter som betraktas som vita. Resultatet framhävde att respondenterna blev tillskrivna i rasifierade kategorier utifrån vithet, svenskhet och likhet

(Runnfors 2022:1). Flertalet respondenter passade in i de etablerade normerna inom svensk vithet och har haft möjligheter och privilegier, vilket också bidrog med negativa faktorer. De negativa faktorerna var att respondenterna placerades i kategorin "svensk" och blev tillskrivna majoritetssamhällets erfarenheter och kunskaper. Det uppstod dessutom förväntningar på att de skulle anpassa sig till dem dominerande svensketsnormerna. Resultatet blev att respondenterna tog sig an samhällets normer och behövde dölja delar av sin personlighet för omgivningen. Respondenterna upplevde känslor av att de inte betraktades som lika med svenskarna i samhället och likaså inte erkändes av samhället. Känslor av alienation, bristfällighet och att inte passa in synliggjordes (Runnfors 2022:6).

Samtliga respondenter ville inte definieras av omgivningen, utan ville bli erkända utifrån deras erfarenheter och positioner. I och med att de upplevde att samhället hade förväntningar på att de skulle vara lika "svenskarna", resulterade det i att de navigerade sina förväntningar för att passa in i de dominerande svensketsnormerna. Förväntningarna konstruerade dock en känsla av främlingskap av att inte passa in. Att kunna passera som svensk innebar enligt respondenterna att de var tvungna att anpassa sig till normerna (Runnfors 2022:4)

Sammantaget för respondenterna beskrev forskaren att de uppfattade sig själva som neutrala och kunde gå förbi obemärkta i offentliga kontexter. Följaktligen lyftes det att hudfärgen har en inverkan på hur de passerade i samhället. Respondenterna upplevde en privilegierad position som har en inverkan på deras livsmöjligheter i jämförelse med mörkhyade människor. Däremot gällde det för respondenterna att anpassa sig till den svenska vitheten vilket konstrueras och framställs som en kropp med fysiska drag som ljus hudfärg och ljust hår (Runnfors 2022:4). För att kunna betraktas som svenskar var respondenterna tvungna att tala svenska, klä sig och bete sig som en inrikes född. Dessa "stereotyper" och aspekter benämnde forskaren som en performativ svensk vithet. Vissa respondenter uttryckte att de i vissa sammanhang ville sticka ut eftersom deras egna erfarenheter och personligheter som polska kunde skymmas när man passar in i den svenska vitheten (ibid.)

Respondenterna visade en medvetenhet om att de inte passade in inom vissa kontexter såsom att deras personlighet som de är uppvuxna med från den polska sidan kunde framstå som lite utåtriktad i förhållande till svenska sammanhang. Detta gjorde att respondenterna blev obekväma, då de stack ut men att de i vissa sammanhang önskade att de fick framhäva hela sin personlighet (Runnfors 2022:5).

Vidare kunde de likaså inte erkänna sin uppfattning om sin tillhörighet. Att ha två utrikesfödda föräldrar och vara född i Sverige resulterade i att de inte kunde definieras som varken svenskar eller polskar, även när samhället försökte placera dem i en identitetsposition, som svensk, icke-svensk eller polsk (Runnfors 2022:6).

I artikeln *Young adult migrants' social experiences in Sweden: 'Melting pot' and "salad bowl" on social integration*, skriven av Azher Hameed Qamar (2023) har det fastställts liknande resultat. I artikeln anlägger författaren ett socialkonstruktivistiskt och fenomenologiskt perspektiv där hon undersökt två unga kvinnor med arabiskt ursprung och deras sociala erfarenheter av att vara bosatta i Sverige (Hameed Qamar, 2023:1) Studien inriktade sig på unga kvinnors synsätt på social integration som en 'melting pot' och 'salad bowl'. Uttrycket 'melting pot' innebär en assimilation i förhållande till integration i form av att smälta ner sig till en ny identitet i samhället. Detta resulterade i att individen förlorade sig själv och sin kulturella identitet. Begreppet formulerades som en undergivenhet som "skiljer" mellan en lyckad kontra misslyckad integration. Begreppet 'sallads bowl' innebär en social integration som en form av process som konstruerar sociala samband och resulterade i samlevnad med tillit och en känsla av tillhörighet (Ibid.). Med en "salads bowl" integration upplever individer inte utanförskap baserat på kulturella skillnader (Hameed Qamar 2023:13). Sallads bowl tolkades som en korrekt integration där den kulturella mångfalden godkänns och accepteras av samhället som ett verktyg för att upptäcka en känsla av gemenskap med majoritetssamhället (Hameed Qamar 2023:8). Dessa två kategorier utgjorde kärnan för de sociala erfarenheter som inriktade sig på sambandet mellan integration och social motståndskraft som två delar, som bildade immigranternas erfarenheter i Sverige (Hameed Qamar 2023:8).

Respondenterna beskrev att integration är en felkonstruktion. Detta resulterade i begränsningar för immigranter att inkluderas i samhället eftersom integration bidrog till en implementering i en "oförenlig" kategori (Hameed Qamar 2023:8). Ur kategorin "melting pot" uppfattade respondenterna det som att blanda sig med mängden i majoritetssamhället, i samband med att de skilde sig från sin ursprungliga kultur. Detta innebär en assimilation som tillkom i processen för att bli en medborgare i samhället, men att ens kulturella identitet döljs (Hameed Qamar 2023:9). Respondenterna lyfte att de inte tycker om att behöva visa och anpassa sig ur ett kulturellt perspektiv som passar in i de svenska normerna för att bli

bekräftade. En av respondenterna förklarade att hon måste hitta på “falska” likheter som blir ett hjälpmedel för att kunna passa in och kommunicera med sina svenska skolkamrater. Som konsekvens av detta framkallades olikheter som gör att majoritetskulturen avgör vad som anses acceptabla sociala metoder, vilket bidrog till negativa erfarenheter för immigranter (Hameed Qamar 2023:10). I samband med “the melting pot” menade respondenterna att de utmaningarna de genomgick för en väg in i integration kunde omvandlas till “salads bowl”. Detta resulterade i en samlevnad som skapades genom en acceptans av olikheter och likheter. (Hameed Qamar 2023:14).

Känslan av tillhörighet var av vikt för respondenterna för att få en positiv social upplevelse och en kärna till en konstruktiv kommunikation med andra delar av samhället (Hameed Qamar 2023:12). Respondenterna hävdade att det alltjämt krävdes en vilja från majoritetssamhället att acceptera olikheterna för att det skulle bidra till positiva sociala erfarenheter (ibid.) Respondenterna beskriver integration som en process där individen underkastar sig själv i samhället. I förhållande till detta blir effekten att individen förlorar en del av sig (Hameed Qamar 2023:10).

Avslutningsvis menar forskaren att assimilering är en negativ konstruktion som använts för att diskriminera och exkludera immigranterna utifrån deras sociokulturella bakgrund och deras kultur som antas vara inkorrekt i förhållande till kulturella värden (Hameed Qamar 2023:15). Dock lyfte respondenterna att de hittat en gemenskap med individer med olika kulturella bakgrunder och att en kulturell mångfald bidrar till en delad förståelse av att kunna leva tillsammans (Hameed Qamar 2023:15).

I rapporten *Integration och indikatorer* (2004:03:10-11) var en huvudsaklig grundförutsättning att integrationsdimensioner sammanlagt konstruerar grunder för en relevant beskrivning av integration som en mångfacetterad process som behandlar flertalet samhällsområden.

I enlighet med denna definition kan följande fem dimensioner av integration pekas ut som relevanta.

Arbetsmarknadsintegration. Detta syftar till en integration i arbetslivet främst genom arbetsmarknaden. Det innebär att delta i arbets- och näringslivet för att få inkomst och en socioekonomisk position.

Social integration. Detta innebär att invandrare får tillgång till ett svenskt nätverk, vilket gör det möjligt för dem att etablera kontakter med infödda svenskar som finns i en mängd olika miljöer.

Medborgerlig integration. Detta inkluderar att engagera sig politiskt och personligt i det nya samhällets civila organisationer och institutioner.

Boendeintegration. Detta definieras med hänsyn till utvecklingen av bostadsområden med etniskt och blandade sociala nätverk och tillgång till boende på egna villkor. För att kunna studera denna typ av integration är förhållanden som berör bostadsområdets etniska sammansättning och boendekarriär avgörande.

Subjektiv integration. Denna aspekt skiljer sig från de andra som nämnt ovan. Den har en sociologisk grund och ligger inte i ett samhällsområde utan snarare i en mikrovärld där individuella faktorer antas avspelas och interagera med strukturella och sociala integrationsrelaterade komponenter.

Sammanfattningsvis är integration både en samhällsprocess och en process på individnivå. När det gäller den individuella nivån skall integration ses som ett livsprojekt som endast kan kontrolleras av individen själv. Däremot kan det ske att staten lyfter upp mål för vad som skall uppnås i samhället. Detta sker med stöd av arbetsmarknadspolitik, utbildningspolitik och att främja den individens integrationsprocess på individnivå genom att ha en politik som bidrar till möjligheter att utföra sina mål. Ur en samhällsprocess är det statens uppgift att skapa mål för en strukturell integration som utspelar sig i olika samhällssektorer där sociala relationer är institutionaliserad utifrån regler och policies som förekommer på arbetsmarknaden (2004:3:26f).

3.2 Tillhörighet och social delaktighet

I doktorsavhandlingen "*Socialt medborgarskap och social delaktighet*" som är skriven av Helene Jacobson Pettersson (2008) har en studie genomförts med syfte att utforska hur unga vuxna med etnisk minoritetsbakgrund upplevde socialt medborgarskap och socialt deltagande. Författaren undersökte vilka tillvägagångssätt informanterna använder sig av för

att förstå sina sociala rättigheter och skyldigheter, samt vilka möjligheter kontra hinder det föreligger för deras sociala delaktighet. Avhandlingsstudien utfördes i en medelstor svensk stad och studerade vilka olika typer av erfarenheter och resurser av handlingskraft det föreligger bland ungdomar med invandrabakgrund (Jacobson Pettersson, 2008:9)

Den teoretiska ramen tar avstamp i begreppet socialt medborgarskap som diskuterats av Thomas Humphrey Marshall (1950) och Tom Bottomore (1992) och inspirerades av forskning om den subjektiva dimensionen av socialt medborgarskap utförd av Ruth Lister (1997, 2003, 2007). Studien har genomförts med ett kvalitativt tillvägagångssätt där sjutton personer, både unga kvinnor och unga män, har intervjuats (Jacobson Pettersson 2008:9-10)

Resultaten av denna undersökning pekade på mönster av enklavisering bland dessa unga vuxna som generellt uttryckte erfarenheter av svag social gemenskap i relation till den svenska majoritetsbefolkningen. Respondenterna ställde krav på rättvisa, och ville bli prövade på lika villkor när det gäller sociala rättigheter. De ville även tillhöra utvecklingen av ett mer inkluderande samhälle. Vid frågor om deras engagemang och ansvarskänsla och strävan till social delaktighet var informanterna handlingsinriktade och beredda att vara verksamma för att påverka både sin egen men även andras sociala situation i samhället (Jacobson Pettersson 2008:10). Kring ansvarskänslan hade respondenterna en uppfattning om ett individuellt agerande, det vill säga, det vilade på dem själva att agera för att bli fullgoda sociala medborgare med sociala rättigheter. Samtidigt krävde de jämlika villkor i samhället (Jacobson Pettersson 2008:12).

Vidare hävdade informanterna att det inte förekom absoluta hinder för en fullkomlig social delaktighet, däremot upplevde informanterna begränsningar främst inom områden som arbete och social förankring i form av en acceptans och gemenskap med andra etniska svenskar. Informanterna förlitade sig på välfärdssystemet och sociala rättigheter, men ur deras individuella erfarenheter tyckte de att det förekom begränsade substantiella sociala rättigheter (Jacobson Petersson, 2008:10). Förekommande begränsningar tydliggjordes främst inom utbildning och arbete där etnisk diskriminering i nämnda sammanhang upplevdes som ett motstånd för en full tillgänglighet ute i det svenska samhället. Det förekom även en upplevd etnisk diskriminering och uttalad svag social social gemenskap och tillhörighet i den svenska majoritetsbefolkningen vilket resulterade i att informanterna sökte sig till andra människor med utländsk bakgrund (Jacobson Petersson 2008:f).

I en annan studie av Mauricio Rojas (2001) *“Sveriges oälskade barn: att vara svensk men ändå inte”* undersökte Rojas en grupp ungdomar med utländsk bakgrund och deras upplevelser kring tillhörighet och att växa upp i Sverige. Gruppen bestod av tre pojkar och tre flickor mellan 17 och 20 år med föräldrar som var utrikes födda. Rojas (2001) berörde tre centrala problemområden i studien. I det första problemområdet ville Rojas undersöka ungdomarnas tankar om deras plats i samhället och deras syn på föräldrarna, specifikt papporna. Det andra problemområdet hade sin utgångspunkt i hur ungdomarna själva handskades med avvikelserna från det svenska samhället och de reaktionsmönster som utvecklades för att kunna handskas med dessa avvikelserna från den svenska normaliteten. Det tredje problemområdet handlade om skapandet av solidaritet mellan ungdomarna i förhållande till konfliktsituationer som uppstod i det svenska samhället (Rojas 2001:17-18)

Resultaten av studien visade att ingen av respondenterna fullt ut kunde identifiera sig med Sverige och upplevde en avsaknad av svensk tillhörighet. Samtliga respondenter betonade en olikhet och markerade att de inte är svenskar. Respondenterna associerade svenskheten med personlighetsdrag, det vill säga, som ett sätt att tänka eller vara (Rojas, 2001:18f). Rojas (2001) menade att många kunde bygga sina existentiella ståndpunkter på en förnekelse från det svenska och avstod från all nationell eller etnisk tillhörighet. Ungdomarna var medvetna om att de inte är svenskar, men besatt fortfarande en svårighet att säga vilken kultur de ville tillhöra (Rojas 2001:f).

Vidare pekade resultatet på gemensamma känslor av en invandrapolitik som dömde många invandrare och förknippade dem med bidragstagare och arbetslöshet. Detta resulterade i ytterligare känslor av utanförskap och social förnedring (Rojas 2001:22) Ungdomarna kunde således uppleva en stark konflikt med sin identitet. Detta kunde anknytas till att de växte upp i två kulturer och kom i kläm mellan olika värdesystem som stod i konflikt med varandra. Rojas (2001) förklarade att detta ledde till en förvirring och normlöshet hos de unga och att de förlorade tillit till omgivningen. Som konsekvens av detta anpassade sig ungdomarna genom att utveckla reaktionsmönster, det vill säga en tendens att de övergav ett normsystemet mot ett annat för att få kortsiktiga fördelar utan att känna sig bundna till endast ett värdesystem (Rojas 2001:83). Ungdomarnas känslor av att de är annorlunda och att de inte blivit mottagna av andra i skolan, resulterade i att de sökte sig till andra invandrarungdomar. Detta skedde i och med att dessa individer hade jämförbara förhållanden och erfarenheter och

att det förekom känslor av en större gemenskap hos dem (Rojas 2001:37). Detta pekade tydligt på ett “vi” och “dom” tänkande bland respondenterna.

Rojas hävdade att individer med utrikesfödda föräldrar som är födda eller uppvuxna i Sverige är mer sårbara för livets utmaningar. Ungdomarnas identitet är byggd på en socialisering av dagis och skola vilket gör att de upplevde en “annorlundahet” gentemot den svenska normen och drömde om att bli fullt accepterade så som de var. Detta hävdar Rojas (2001:20) kunde resultera i en inre strid för en annan identitet när de måste förneka det svenska inom sig själva. I förhållande till detta kunde individen känna behov av att dölja en väsentlig del av sitt eget jag för att överleva som en människa med avvikande hudfärg eller bakgrund. Slutligen visade även resultaten att ungdomarna upplevde dilemmat av att omgivningen konstant kämpade med att försöka placera dem någonstans. Dock kände de inte sig bundna till ett land och kunde varken identifiera sig med sitt ursprungsland eller Sverige (Rojas, 2001:71-72).

4 Teoretiska utgångspunkter

I detta kapitel kommer vi att presentera studiens teoretiska utgångspunkter. De valda teorierna är den socialkonstruktivistiska teorin av Berger och Luckmann, Goffmans dramaturgiska perspektiv och teorin om marginalitet av Robert Park.

Socialisationsprocessen belyser hur både den primära och sekundära socialisationsprocessen påverkar individens internalisering av samhällets objektiva verklighet. Med hjälp av denna teori får vi en överblick kring hur individens uppväxt och omgivning konstruerar en subjektiv verklighet.

Vidare har vi valt att använda oss av Erving Goffmans dramaturgiska perspektiv. Goffmans dramaturgiska perspektiv betonar hur intrycksstyrning och sociala interaktioner påverkar individens integration genom de roller och fasader de framställer i olika sammanhang. Detta kan hjälpa oss att bättre förstå de strategier och svårigheter våra respondenter möter när de integrerar med andra människor och hur de framställer sig själva i samhället.

Slutligen kan vi med hjälp av begreppet marginalitet lyfta fram de utmaningar våra respondenter står inför när de navigerar mellan två kulturer. Detta kan hjälpa oss förstå de hinder och känslor de kan stöta på under sin integrationsprocess.

4.1 Socialisationsprocessen

Vi har valt att ta avstamp i den socialkonstruktivistiska teorin såsom den formulerats av Berger och Luckman. I boken *Kunskaps sociologi: hur individen uppfattar och formar sin sociala verklighet* argumenterar Berger och Luckmann för att samhället existerar som både en subjektiv och objektiv verklighet, och att både dessa aspekter är av vikt för en adekvat teoretisk förståelse. De inriktar sig på att beskriva kunskapen som kontrollerar uppträdandet i våra vardagliga liv (Berger & Luckman 1999:31). Författarna lyfter två dimensioner, den primära och sekundära socialisationen som betecknar barndomen och nuläget, vilket är relevant i förhållande till vårt forskningsområde då båda dimensionerna har påverkat integrationen i Sverige.

4.1.1 Den primära socialisationen

Enligt Bergman och Luckmann föds inte individen som en medlem av samhället, utan föds med grund för socialitet och utvecklas som medlem. Utgångsläget för processen är internalisering (Berger & Luckmann 1999:153). Detta innebär den omgående tolkningen av en objektiv händelse som uttryckande mening. Internalisering innebär en förståelse för andra människor och föreställningen om världen som en betydelsefull och social verklighet (Berger & Luckmann 1999:154). När individen har uppnått denna form av internalisering klassas den som en del av samhället. För att uppnå en internalisering menar forskarna att människan genomgår en socialiseringsprocess, det vill säga en introduktion för individen i samhällets objektiva värld eller blir en del av den (ibid.).

Den primära socialisationen är den första socialiseringen individen genomgår i sin barndom. Genom denna process blir individen en del av samhället (Berger & Luckmann 1999:154). I den primära socialisationen föds individen in i en objektiv social struktur och är i behov av den betydelsefulla andra, det vill säga föräldern som är ansvarig för barnets socialisationsprocess. Den betydelsefulla andras sätt att se på världen blir en objektiv verklighet för barnet. Den betydelsefulla andra väljer ut aspekter, som är kopplade till dennes egna plats i den sociala strukturen samt egna individuella och biologiskt förankrade

egenskaper (Berger & Luckmann 1999:155). Deras föräldrars verklighet internaliseras hos barnet och blir barnets egen verklighet utifrån vad föräldrar har lärt dem (ibid.)

4.1.2 Den sekundära socialisationsprocessen

Den sekundära socialisationsprocessen innebär en internalisering av institutionella delar av världen som barnet inte utforskat ännu. Den sekundära socialisationsprocessen innebär att individen som redan blivit socialiserad förs in i nya sektorer i den objektiva världen av ens samhälle (Berger & Luckmann 1999:154). Processen vid sekundär socialisering avgörs av grundläggande problem såsom att den alltid tar sin utgångspunkt i den tidigare primära socialisationsprocessen. Det innebär att vi är i behov av att ta hand om det vi redan har konstruerat i den primära socialisationsprocessen. Detta kan bli problematiskt då den tidigare internaliserade världen som konstruerats från den primära socialisationen lever kvar (Berger & Luckman 1999:164). Den nya informationen och kunskapen som konstrueras måste internaliseras i den redan konstruerade verkligheten (ibid.)

Den primära socialisationen kan inte ske utan att barnet identifierar sig med sin signifikanta andra. Detta är inte nödvändigt i den sekundära socialisationen. Det sker med den grad av ömsesidighet som tillkommer i identifikationen mellan individer (Berger & Luckmann 1999:165). Efter att den primära socialisationen har passerat, börjar individen att inse att dennes föräldrars verklighet inte är den enda verklighet som existerar, dock har deras föräldrars verklighet en speciell social position (Berger & Luckman 1999:166). Nya individer och aktörer som är en del av den sekundära socialisationsprocessen är inte lika signifikanta som föräldrarna. De förblir anonyma, vilket innebär att dessa individer och aktörer kan enkelt avskiljas från individen. Exempelvis kan den kunskap som en lärare lär ut, läras ut på liknande vis fast av en annan individ (ibid.)

4.2 Goffmans dramaturgiska perspektiv

Erving Goffmans syn på samhället benämns som det dramaturgiska perspektivet och har sitt fokus i den direkta interaktionen som sker mellan individer. Människors sociala interaktioner är enligt Goffman jämförbara med en teaterföreställning, där varje individ utför ett skådespel för att göra intryck på publiken (Goffman, Erving 1959/2004:3). Centralt i Goffmans teori är

intrycksstyrning, som innebär att människor gör ett försök att kontrollera det intryck som ges till andra (Goffman 1959/2020:29).

Vidare diskuterar Goffman den främre och bakre regionen. Den främre regionen symboliserar den fasad individen visar för omgivningen, medan den bakre regionen är platsen där individen motsätter sig de intryck som har framförts i framträdandet (Goffman 1959/2020:31). Den bakre regionen benämns som bakom kulisserna, det vill säga det som inte visas för omgivningen och skiljer sig från den individ som framträder i den främre regionen (Goffman 1959/2020:32). Goffman beskriver att människors sociala liv har krav på hur man ska anpassa sig i sociala sammanhang. För att kunna ta sig an den sociala rollen finns det förväntningar på intrycksstyrning som uttrycker sig i form av disciplin och självbehärskning. Denna disciplin och självbehärskning använder sig individen av i den främre regionen för att kunna anpassa sig på arbetsplatser eller i offentliga sammanhang. I den bakre regionen får individen slappna av, exempelvis i sitt hem och från roller de tar sig an i de främre regionerna (Mattsson, Tina & Andersson, Em 2022:36)

Vidare diskuterar Goffman fasad som är den aktivitet som individen framhäver under en tidsperiod av kontinuerlig närvaro framför en specifik grupp av observatörer och har ett inflytande på observatörerna (Goffman 1959/2020:72). Vidare diskuterar Goffman den personliga fasaden som vi identifierar med skådespelaren. I den ingår det exempelvis kön, kläder, utseende, talmönster och gester (Goffman 1959/2020:74)

Goffman menar att individens framträdande och intrycksstyrning har en inverkan på hur omgivningen definierar och ser på individens handlingar. Det kan ske att individen handlar på ett visst sätt som är genomtänkt från individens sida för att framkalla ett slags intryck från omgivningens sida (Goffman 1959/2004:15).

4.3 Marginalitet och marginalkonflikt

Den marginella människan är enligt Robert Park en person som står vid sidan av samhället eller en grupp. Begreppet har en användning på individ, grupp och samhällsnivå. Robert Park var den första att knyta an till begreppet marginalitet i sociologiska sammanhang och menade med detta begrepp att den marginella människan är någon som befinner sig i gränslandet mellan två samhällen och två kulturer som aldrig förenas (Svedberg 1995:12). Enligt Park är

marginalitet ett oundvikligt resultat av att människor av olika raser och bakgrunder kom att leva ihop (Svedberg 1995:18). Till följd av att den marginelles position blir permanent blir det "en personlighetstyp" (ibid).

Park var inte intresserad av den marginella individen på individnivå. Gordons och Grosins (Svedberg 1995:20) genomförde i linje med detta en studie kring svenska judars anpassningsmönster. Studien var enligt Svedberg (1995) en av få studier där de från minoritetsställningen försökt fånga in både historiska och samhällseliga faktorerens betydelse för individens ställning (Ibid.). Gordon och Grosin (ibid.) menar att åstadkommandet av en lyckad och framgångsrik samhällselig integrering uppnås genom en öppenhet och acceptans från samhället för nya kulturmönster. En individ som är fri från dogmatiska reaktioner har större möjligheter att fungera inom samhällets konstruktion och struktur (Svedberg, 1995:20).

Vad Parks skrev kring marginalitet fick stort inflytande och Everett F. Stonequist utvecklade begreppet utifrån Parks grundläggande idéer. Stonequist markerade rasskillnader och skillnader i nationellt ursprung som de viktigaste orsakerna till marginalitet. Den marginella människan är en individ med vad Stonequist kallar *dual personlighet* och med ett *dubbelt medvetande* och är i en position där människan måste uppnå en balans mellan två världar. Stonequist menar att marginaliteten ger effekt på individens personlighet (Svedberg 1995:22).

Stonequist kom att utveckla det som kallas för "marginalsymtom" som ser ut som följande:

Dubbel självuppfattning: Individen ser sig själv både ur den gamla gruppens synvinkel, men även ur den nya gruppens synvinkel

Ambivalens gentemot det "nya livet" och det "gamla livet": En person kan uppleva sitt tidigare liv på ett negativt vis, samtidigt som individen även längtar tillbaka till det tidigare livet som en älskad tillflyktsort som kan kännas igen och tröstas. En liknande ambivalens kan förekomma i den nya livssituationen.

Ökad sårbarhet : Det finns starka reaktioner från den marginella människan gentemot attityder eller antydningar från majoritetsgruppen. Antydningarna kan gälla både individens nuvarande livssituation, men också den tidigare. Individen kan känna sig hotad i sin roll i majoritetsgruppen och reagerar på de antydningar som ifrågasätter kompetensen i sin roll.

Tendensen att isolera sig: Den marginella människan kan komma att uppleva den nya gruppen som fientlig, vilket resulterar i att individen drar sig tillbaka och isolerar sig. De andra människorna i gruppen upplever dem som nedlåtande och den marginella människan upplever sig själv som misslyckad och underlägsen.

Tendens att söka sig till människor i samma situation: Den marginella människan har naturliga tendenser att söka sig till grupper som har lika erfarenheter för en ökad känsla av trygghet och avlastning av sina problem

(Svedberg 1995:24, Stonequist 1937:144-145)

5 Metod

I detta avsnitt kommer vi att redogöra för vilken metod vi kommer ta utgångspunkt ifrån för att bearbeta vår studie.

5.1 Val av metod

Vi har valt att använda oss av kvalitativa semistrukturerade intervjuer då vårt syfte är att undersöka andra generationen invandrarkvinnors upplevelser och erfarenheter av att integrera sig i det svenska samhället. Dessutom vill vi undersöka vilka konsekvenser och svårigheter de kan uppleva i deras integrationssträvan. Genom att använda denna metod kan vi fånga in respondenternas språkbruk, normer och känslor, vilket är särskilt relevant för studiens syfte och frågeställningar (Eriksson-Zetterquist & Ahrne 2022:77). Intervjuer är ett sätt att samla in kunskap om sociala förhållanden och människors känslor och upplevelser (Eriksson-Zetterquist & Ahrne 2022:56). Intervjuer ger oss även möjligheten att höra flera personers reflektioner kring ett samhällsfenomen ur deras synvinkel, (Eriksson-Zetterquist & Ahrne 2022:77) vilket har legat till grund för vårt beslut att genomföra denna studie med kvalitativa semistrukturerade intervjuer.

5.1.2 Semistrukturerade intervjuer

Semistrukturerade intervjuer handlar om en uppsättning av frågor som beskrivs som ett frågeschema där ordningsföljden av respektive frågor varierar. Intervjuaren har möjlighet att ställa ytterligare frågor, det vill säga uppföljningsfrågor i relation till det som anses vara viktigt (Bryman 2018:260). I vår intervjuguide har en semistrukturerad intervju varit till vår fördel eftersom vi delat upp den i relevanta teman och har haft möjlighet till att ställa följdfrågor (Se bilaga 1).

Bryman menar att frågor som inte inkluderas i en semistrukturerad intervjuguide, kan ställas om frågorna knyts till det intervjupersonen har sagt (Bryman 2018:563). I vårt fall har vi haft behov av att ställa ytterligare frågor som kopplats till intervjupersonernas svar för att få ett mer klagörande svar. Vi ställde flera följdfrågor under intervjuerna för att bekräfta att vi tolkat det intervjupersonerna har sagt rätt.

5.2 Urval

Vi valde ut respondenter baserat på kriterier, vilket har resulterat i att vårt urval är målstyrt och en typ av icke-sannolikhetsurval. I ett målstyrt urval strävar inte forskaren efter att välja undersökningsdeltagare slumpmässigt (Bryman 2018:496). Vi använde oss specifikt av ett så kallat kriteriestyrt urval som enligt Patton (1990) och Palys (2008) är ett exempel på målstyrda urvalsmetoder (Bryman 2018:497). Genom att ha kriterier för vårt urval har vi på detta sätt styrt processen, vilket innebär att urvalet är strategiskt utformat för att inkludera respondenter som är relevanta för våra forskningsområden. Kriterierna vi hade för att kunna delta i vår undersökning var följande :

- Minst en utrikesfödd förälder
- Kvinna mellan 18-25

Genom att publicera en Instagram-händelse från vårt föreningskonto under en veckas tid, hörde flera unga kvinnor av sig och var intresserade av att delta i studien (Se Bilaga 2). Vi valde att publicera händelsen från vårt föreningskonto för att nå ut till en målgrupp som vi inte känner till vilket ökar studiens resultat och trovärdighet. Vi valde till slut ut sju respondenter som vi ansåg var lämpliga för vår studie utifrån kriterierna vi satt ut. Detta val gjordes även med hänsyn till tidsramen för uppsatsen.

5.2.1 Urvalsstorlek och mättnad

Vår urvalsstorlek är sju stycken kvinnliga respondenter mellan 18-25 år där sex av sju har två utrikes födda föräldrar. Att intervjua mellan sex till åtta personer ur en specifik grupp ger en ökad säkerhet för att materialet kan vara till stor del oberoende av enskilda individers personliga synsätt. När forskaren kommer fram till att svaren är liknande inom vissa kontexter och blir återkommande innebär det en mättnad (Eriksson-Zetterquist & Ahrne 2022:64). Detta skedde i vårt fall där majoriteten av våra respondenter hade liknande svar och upplevelser som kompletterade varandra. Flera respondenter hade lika upplevelser i både sin barndom och vuxen ålder, även om de alla hade olika bakgrund.

5.2.2 Genomförande av intervjuer

Intervjuerna skedde på plats och spelades in med en bandspelare. Innan vi startade intervjuerna fick vi dessutom samtycke för att spela in (Se Bilaga 3). Vi delade upp varje intervju, där en av oss fick fyra intervjuer och den andra fick tre intervjuer. Anledningen till varför vi valde att spela in intervjuerna med en bandspelare var på grund av att det bidrar till att vi noggrant kan analysera vad respondenterna har sagt vilket Bryman diskuterar (Bryman 2018:577) samt att man kan gå tillbaka till respondenternas svar. Bandspelaren har bidragit till en förenkling av vår transkribering och resulterat i mer djupgående resultat och analys.

Vi har valt att intervjua våra respondenter på Campus Helsingborg, specifikt i avskilda grupprum för att information inte ska höras av obehöriga. Intervjuerna har utförts i skolans lokaler, då det visar tecken och signaler på att vår studie utförs i ett utbildningssyfte.

5.3 Metodens tillförlitlighet

I detta delavsnitt följer en beskrivning av studiens tillförlitlighet. Bryman lyfter fyra kategorier som uppnår en tillförlitlighet. Dessa kategorier är trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och en möjlighet att styrka och konfirmera (Bryman, 2018:467).

I en intervju handlar validitet om tillförlitligheten hos respondenterna där kvaliteten på själva intervjun är av vikt och ska inkludera en noggrann utfrågning om betydelsen i det som sägs och en kontroll av den information som tas emot (Kvale & Brinkmann 2014:298). För att

uppnå denna typ av tillförlitlighet och få detaljerade utsagor av respondenterna, var vi noggranna med att ställa följdfrågor när det behövdes. Följdfrågorna bidrog till att vi kunde få en bekräftelse av att vi förstått deras svar och gjort en korrekt tolkning för att undvika en subjektiv tolkning från oss. I samband med vissa frågor bad vi även respondenterna om att lyfta exempel för att få en tydligare bild av deras svar.

5.3.1 Trovärdighet

Trovärdighet innebär hur sannolikt resultatet är. För att kunna konstruera en trovärdighet i forskningsstudien behöver forskaren tillförsäkra att forskningen har genomförts i anknytning till de regler som finns. Vidare redovisas resultaten för respondenterna, som är den del av den sociala verklighet som undersöks, för att bekräfta att tolkningen av deras verklighet är rimlig (Bryman 2018:467).

Ytterligare krävs det att forskningsstudien har en transparens. Transparens innebär att forskningen kan diskuteras och kritiserats. Det är betydelsefullt att forskaren presenterar för läsaren hur forskningsprocessen och valet av metod har gått till. Att vara medveten om att ens forskningsstudier har svagheter bidrar till en trovärdighet och kvalitet (Svensson & Ahrne 2022:32). För att uppnå trovärdighet är vi medvetna om att vi synliggör skillnaderna mellan svenskar och individer med utländsk bakgrund där det kan ske en omedveten stämpling av båda grupperna. Stämplingen kan ske eftersom våra forskningsfrågor är baserade på att definiera 'svenskhet' och 'utländskhet'

Detta kan visa en problematisk bild, men det är fortfarande av vikt att lyfta respondenternas syn på detta för att få en förståelse kring varför de känner som de gör. Ytterligare har forskningen utförts i samband med regler som finns för vår uppsats och vi har informerat våra respondenter att de kan ta del av resultatet och försäkrat att resultaten överensstämmer med deras upplevelser.

5.3.2 Överförbarhet

Överförbarhet innebär att resultatet kan implementeras på andra sammanhang och fortfarande inneha en relevans (Bryman 2018:468). I vår forskningsstudie är vi medvetna om att vi i vissa kontexter inte kan uppnå en överförbarhet, eftersom vårt urval är en liten grupp i förhållande till hela samhället. Själva fenomenet 'integration' går att tillämpa i olika kontexter ur en objektiv synvinkel då integration är ett brett fenomen som förekommer i stora delar av det

svenska samhället. Men erfarenheterna och känslorna som uppkommer i en kvalitativ analys går inte att överföra, i och med att alla respondenter har olika upplevelser och erfarenheter i förhållande till integrationen. Eftersom vårt urval är så pass litet bidrar det till svårigheter att utföra en överförbarhet i vår forskningsstudie då det exempelvis inte skulle kunna tillämpas i ett land utanför Sverige då andra länder har andra kulturer och livsstilar.

5.3.3 Pålitlighet

Pålitlighet innebär att vi får liknande resultat vid en annan tidpunkt. Bryman menar att forskaren bör anta ett granskande synvinkel under hela forskningsprocessen. Inom forskningsprocessen förekommer delar såsom forskningsfrågor, urval, intervjuer, resultat, analys och data som ska redovisas fullständigt (Bryman 2018:468). Med detta menas att det ska ske en presentation av själva forskningsprocessen för att sedan kunna få ett liknande resultat vid en annan tidpunkt och att läsaren ska få en överblick för hur hela processen har gått till. Detta har vi uppnått genom att vi tydligt och noggrant genomgått och presenterat vår forskningsprocess i vår metoddel. Vidare har vi presenterat under rubrikerna "kunskapsläge" och "teoretiska utgångspunkter" hur teorierna och den tidigare forskningen är relevant i förhållande till vår studie. Vi har vidare skickat ut ett informationsbrev och samtyckesblankett till respondenterna där vi presenterar hela forskningsstudiens syfte och vad som sker med informationen de delar med sig av (se bilaga 2 & 3). Vi kan inte säkerställa att vi kommer att få exakt samma resultat om vi tillämpar det vid en annan tidpunkt. I och med att externa faktorer såsom vilken stad de bor i och var de är uppvuxna kan ha en inverkan på hur intervjupersonerna upplever deras integration och tillhörighet i samhället.

5.3.4 Möjlighet att styrka och konfirmera

Möjlighet att styrka och konfirmera innebär att uppnå en fullständig objektivitet i kvalitativa forskningar. Forskaren skall vara medveten om att dennes personliga värderingar och teoretiska inställning inte får ha en inverkan i hur studien och resultatet utförs (Bryman 2018:470). Vidare är vi medvetna om att det kan uppstå en intervjuareffekt under studiens gång. Intervjuareffekt innebär de sätt på vilka intervjuerna påverkar utfallet av intervjun, vilket kan ske genom formuleringar av frågor, följdfrågor och respons. En risk med detta är att resultaten blir mindre objektiva. Det är därför viktigt att forskaren strävar efter en distans och neutralitet som minimerar sin egen medverkan i forskningsprocessen (Svensson & Ahrne 2022:26).

Vi är medvetna om att vår semistrukturerade intervju kan bidra till att vi som forskare kan ha en inverkan på intervjuerna och resultatet eftersom vi haft möjlighet till följdfrågor som har kunnat bidra till att intervjun leds i en specifik riktning. Dock har vi under intervjuerna använt oss av följdfrågor för att bekräfta och fråga mer om respondenternas upplevelser. I och med att vi upplever att vi delar liknande erfarenheter i att integrera sig i samhället, kan det framstå som problematiskt. Det kan bidra till att objektiviteten minskar och har en påverkan på vår tolkning, men det har inte förekommit någon form av subjektiv tolkning under intervjuerna. Vi har varit försiktiga och hållit en distans från våra egna erfarenheter när vi intervjuat och formulerat frågorna. I analysen har vi varit försiktiga med att tolkningarna inte färgas av våra erfarenheter, utan vi har förlitat oss på tidigare forskning och teori.

5.4 Bearbetning av material

För att kunna bearbeta vårt material har vi använt oss av kodning. Kodningen gjordes genom en så kallad tematisk analys, som syftar till att det insamlade materialet kategoriseras inom olika teman som relaterar till forskningens fokus och forskningsfrågor (Bryman 2018:703). En tematisk analys har som fokus att lyfta fram lingvistiska element, detta genom att i samtliga utsagor markera vilka liknelser det finns och hur frekvent de uppkommer (Wigg 2019:260). För att kategorisera det insamlade materialet inom olika teman började vi med att samla in samtliga transkriberingar i ett och samma dokument. Baserat på detta hade vi möjlighet att upptäcka mönster och huvudteman som synliggjordes bland respondenternas svar och som var av relevans för vårt syfte, frågeställningar och teorier.

Våra teman delades upp i: *Andra generationens invandrare som begrepp, vägen till svenskhet, skillnader mellan blatte och svensk, konsekvenser av vägen in till samhället med en svensk fasad, dubbla förväntningar i den sociala verkligheten och den marginella kvinnan.*

5.5 Etiska överväganden

I vår studie är vi i behov av att förlita oss på de forskningsetiska principerna i humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Eldén, Sara (2020) har tagit avstamp i de fyra allmänna huvudkraven från Vetenskapsrådet. De centrala etiska principerna är

informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Eldén, 2020:30-32).

5.5.1 Informationskrav

Informationskravet innebär att forskaren ska underrätta respondenterna om forskningstudiens syfte och om deras funktion i studien samt vilka villkor som tillkommer för respondenterna när de deltagit. Det är av vikt att informera respondenterna att deras medverkan i studien är frivillig och kan alltid avsluta sin medverkan (Eldén 2020:30). Genom att i första hand informera eventuella intervjupersoner om vad vår studie och dess syfte var och få frivilliga respondenter, så uppnådde vi en del av informationskravet. Vidare uppnådde vi informationskravet genom att skicka ut information blanketten till respondenterna via deras e-post. Vi har även innan påbörjad intervju lyft upp informationen igen och förklarat att de när som helst under tillfället kan avbryta sin medverkan utan ett ifrågasättande från vår sida (se bilaga 2).

5.5.2. Samtyckeskravet

Samtyckeskravet innebär att respondenterna i studien har själva rätt att avgöra om sitt deltagande och ska ge sitt samtycke. Det får inte förekomma någon form av påtryckning eller påverkan från intervjuarens sida om respondenterna väljer att sluta delta i studien (Eldén 2021:30) I vårt informationsblad har vi nämnt att en samtyckesblankett kommer att ges ut inom kort så att respondenterna som frivilligt tackat ja till intervjun får en överblick över vårt samtyckeskrav (se bilaga 2). Vi har informerat dem att vi kommer att använda oss av en bandspelare för att kunna genomföra intervjun och för att kunna transkribera materialet för bearbetning. På plats säkerställde vi samtycke genom att vi fick det inspelat.

5.5.3 Konfidentialitetskravet

Konfidentialitetskravet innebär att all information och uppgifter ska ha största möjliga konfidentialitet. All information och uppgifter som kan identifiera respondenterna skall antecknas, bevaras och avregistreras för att utomstående inte ska få tillgång till det (Eldén 2020:30-31).

För att vi ska kunna uppnå konfidentialitetskravet är det av vikt att vi är medvetna om att vårt forskningsämne kan vara känsligt eftersom en del av våra frågor kommer att ifrågasätta respondenternas ståndpunkt i det svenska samhället. Senare vid avsnittet om resultat kommer vi att benämna respondenterna utifrån fiktiva namn för att anonymisera dem.

5.5.4 Nyttjandekravet

Nyttjandekravet innebär att information och uppgifter om respondenterna enbart får användas i forskningssyfte (Eldén 2020:31). För att uppnå detta krav kommer uppgifterna vi samlar in endast användas till studiens syfte. När vår uppsats är färdig och godkänd kommer all material som relateras till forskningunderlaget raderas.

5.6 Hermeneutik

Hermeneutik innebär att tolka, förstå och vidarebefordra erfarenheter av olika händelser. Hermeneutiken är användbar att tillämpa när syftet med studien är att få åtkomst till respondenternas erfarenheter av händelser och att respondenterna får möjlighet att själva avgöra vad de vill tala om (Westlund 2019:72). Hermeneutik är användbart när forskningens material grundar sig på meningsfulla fenomen såsom beteendemönster, normer och värderingar (Gilje & Grimen 2013:174)

Inom hermeneutiken finns det tre inriktningar, existentiellt inriktad hermeneutik, misstankens hermeneutik och allmän tolkningslära. Dessa tre inriktningar förklarar hur analysprocessen kan utformas. Vi har valt den allmänna tolkningsläran som utgångspunkt i vår analysprocess. Allmän tolkningslära innebär att forskarens tolkningar delas upp i delar i förhållande till helheten. Tolkningen blir inte relevant om delarna i datamaterialet går tvärtemot helheten. Inom den allmänna tolkningsläran fokuseras det på att förstå budskapet (Westlund 2019:75). Detta var en förekommande process i vår analysprocess där våra citat användes för att förstå helheten och ge en överblick av temat som analyserats. Våra teorier och tidigare forskning gav oss djupgående förklaringar och var hjälpmedel till tolkningar av deras upplevelser och erfarenheter, de var användbara då de kunde förklara exempelvis varför respondenterna handlade som de gjorde och deras känslor i förhållande till fenomenet som undersöktes.

5.7 Arbetsfördelning

Under arbetsprocessens gång har vi delat upp varje avsnitt som vi fick skriva ensamma till en början. Vid varje avslutat avsnitt har vi träffats och diskuterat relevansen och helheten samt lagt till information som den andra har ansett saknats. Under empiriinsamlingen delade vi upp intervjuerna var för sig. Vi båda genomförde den första intervjun tillsammans. Sedan delade vi upp resterande och genomförde tre intervjuer och transkriberingar individuellt. Vid senare tillfälle tog vi båda del av varandras transkriberingar för att sammanställa resultatet, analysen och slutsatsen tillsammans. Avslutningsvis gick vi igenom helheten och arbetade tillsammans.

5.8 Förförståelse

Förförståelse innebär att man skapar sig en förförståelse av något utifrån en bakgrund av vissa förutsättningar (Gilje & Grimen 2013:179). Vi är i behov av en förförståelse för att få en förståelse av olika fenomen och en riktning kring vårt ändamål (ibid.). Gilje diskuterar att en individs personliga erfarenheter har en inverkan i en individs förförståelse. Det kan skilja sig beroende på individ, var den är uppväxt samt hur ens liv har varit (Gilje & Grimen 2013:183).

Fördelarna som förekommer med vår förförståelse är att vi befinner oss i en liknande situation och kan relatera till fenomenet vilket gör att vi får en bättre förståelse kring vad respondenterna känner och upplever. Som tidigare nämnts kan det förekomma nackdelar som vi är medvetna om, vilket kan vara att fenomenet blir för personligt och kan färgas av i våra intervjuer. Detta har vi haft i baktanken när vi intervjuat våra respondenter och har hållit en distans till respondenterna och deras svar vid intervjuerna för att inte påverka deras synvinkel och perspektiv. För att göra detta har vi förlitat oss på den tidigare forskningen och teorierna i vår analys och inte våra egna subjektiva tolkningar. I utformningen av intervjufrågorna har vi tagit oss an en objektiv ställning och hållit en distans för att inte våra egna erfarenheter ska speglas i vår forskningsstudie.

6 Resultat och analys

I det följande kapitlet kommer vi att presentera våra respondenter för att läsaren ska få en överblick av respondenterna. Vidare kommer vi att presentera respondenternas utsagor och synvinkel på temat, det vill säga att integrera sig i det svenska samhället som andra generationens invandrare. Varje respondent benämns med fiktiva namn för att behålla anonymiteten. För att besvara våra frågeställningar har vi konstruerat teman som är baserade på våra frågeställningar.

6.1 Presentation av respondenterna

Amina: En 24-årig kvinna som är född i Sverige, men hennes pappa är ursprungligen från Kuba och hennes mamma är svensk.

Arijana : En 19-årig kvinna som är född i Sverige, men hennes pappa är ursprungligen från Montenegro och hennes mamma är ursprungligen från Serbien.

Mariama: En 21-årig kvinna som är född i Sverige, men hennes föräldrar är ursprungligen från Gambia.

Lejla : En 21-årig kvinna som är född i Sverige, men hennes föräldrar är ursprungligen från Bosnien.

Aisha: En 24-årig kvinna som är född i Sverige, men hennes föräldrar är ursprungligen från Libanon.

Diana: En 22-årig kvinna som är född i Sverige, med föräldrar som ursprungligen är från Irak.

Sara: En 22-årig kvinna som är född i Sverige, men hennes mamma är ursprungligen från Libanon och hennes pappa är ursprungligen från Palestina.

6.2 Andra generationens invandrare som begrepp

Inledningsvis är det av vikt att få en överblick av resultatet genom att presentera respondenternas definition av andra generationens invandrare. Deras perspektiv på begreppet är betydelsefullt eftersom vi ville få fram om respondenterna definierade sig själva som andra generationens invandrare. Sammantaget definierade respondenterna begreppet "andra generationens invandrare" som att deras föräldrar är utrikes födda, men respondenterna är inrikes födda i Sverige.

I frågan om hur respondenterna definierar andra generationens invandrare förekom det liknande definition av begreppet "andra generationens invandrare" som ovan nämnts. Två respondenter hade en annan definition om andra generationens invandrare där de mer associerade begreppet andra generationens invandrare till att befinna sig i ett mellanting.

De två respondenterna beskriver:

För mig innebär det att man är någonstans där emellan liksom. Man har utländska föräldrar men man är själv född här. På ett sätt tillhör man det svenska samhället men på något sätt kan det ibland kännas som att bara juridiskt gör det- Arijana

Att man lever i två olika världar, du är svensk när du är hemma i ditt hemland men när du är i Sverige är du invandrare. Du har ingen riktig plats där du kommer ifrån. Man är typ vilse, man vet inte riktigt var man kommer ifrån. - Mariama

Utifrån respondenternas utsagor anser vi att de beskriver detta mer som att de inte har en tydlig position i någon av samhällena och är fångade mellan två världar. I sitt hemland är de "invandrare" och i Sverige anses de inte som fullständigt "svenskar". Båda respondenterna belyser en konfliktfylld upplevelse av att navigera mellan två bakgrunder, vilket kan resultera i känslor av förvirring. Respondenternas utsagor tyder på den marginella människan, som enligt Robert Park är en individ som befinner sig i gränslandet mellan två bakgrunder och två samhällen och försöker navigera sig mellan dessa (Svedberg 1995:12). En liknande upplevelse av den marginella människan hittades även i Rojas bok (2001). Ungdomar som hade utrikes födda föräldrar beskrev att de vet att de inte är svenskar, men upplevde fortfarande svårigheter med att säga vad de egentligen är (Rojas 2001:19). Deras definition

kan vidare tyda på en konflikt kopplad till deras identitet eftersom att de växer upp i två kulturer och således kommer i kläm mellan olika värdesystem (Rojas 2001:83).

6.3 Vägen till svenskhet

En gemensam nämnare för respondenternas definition av vad de anser som svenskt är att de markerar en tydlig skillnad på utseendet mellan dem och etniska svenskar. Den distinkta skillnaden är att de definierar svenskar som blonda och blåögda. Respondenterna lyfter att de själva inte passar in i den svenska normen, då de har mörka drag. I artikeln “Challenging the hierarchies of Swedish whiteness” beskriver forskaren att för att vara svensk krävs det svenska stereotypiserade fysiska drag såsom ljus och ljust hår. Vidare beskriver hon att “utländska” behöver passa i stereotyperna kring hur en “svensk” beter sig däribland att klä sig på ett specifikt vis. Dessa stereotyper som forskaren lyfter benämner hon som performativt svenskt (Runnfors 2022:4). Detta begreppet går att anknyta till respondenternas uppfattning av svenskar där de har olika uppfattningar om hur en svensk ska vara.

Jag tänker på utseende, blont hår, blåa ögon. De är på ett visst sätt. Man vet direkt när en svensk är en svensk. Jag vet inte hur jag ska förklara det. Men sättet de pratar på, sättet de tänker på, hur de agerar i situationer. De bara är på ett visst sätt som många av oss andra generationens invandrare inte är. - Diana

I förhållande till Dianas utsaga finns det ett liknande mönster hos de andra respondenterna som har en liknande beskrivning av svenskar gällande yttre aspekter och personlighetsdrag. De menar att svenskar uppfattas “stereotypiskt” som blonda och blåögda. Dessutom beskriver respondenterna deras personligheter som exempelvis tillbakadragna. Respondenterna urskiljer gemensamt att svenskar har specifika värderingar och att de som andra generationens invandrare har andra värderingar. Deras upplevelser om hur svenskar framstod är en uppfattning som de själva tar avstånd ifrån.

Det finns en respondent vars definition avviker från resterande respondenter. Respondenten nämnde att en svensk får göra vad de vill. Dessa definitioner kan betraktas som deras syn på performativ svenskhet. Detta går att anknyta till Rojas (2001) studie där respondenterna associerade svenskheten med ett vissa personlighetsdrag, det vill säga, som ett sätt att tänka eller vara (Rojas 2001:18-19).

I förhållande till deras syn på svenskar och hur svenskar är stereotypiskt knyts detta an till Berger och Luckmanns teori om socialisationsprocessen. Berger och Luckmann beskriver den primära socialisationen där individen föds in i en objektiv social struktur och är i behov av den betydelsefulla andra, vilket kan vara vårdnadshavare. Den betydelsefulla andra är ansvarig för barnets socialisationsprocess och det är genom den som individen formar sitt sätt att se på världen (Berger & Luckman 1999:154). Den betydelsefulla andra väljer ut aspekter som anknyts till dennes egna plats i den sociala strukturen samt egna individuella och biologiska egenskaper (ibid.) Respondenten har följande beskrivningar om föräldrars förväntningar:

Jag är väldigt fast vid min kultur och det är därför jag ser mig själv mer som bosnier än svensk. Men vissa grejer kan vara att jag ska vara högskoleutbildad, du ska gifta dig och skaffa barn, din position som kvinna i samhället är att ta hand om dina barn och vara hemmafru, även om du också är utbildad och ska ha ett jobb, de kraven är mer traditionella och vissa är också kopplade till religionen. Dessa värderingar nämndes ständigt hos mina föräldrar när jag var barn. Mina föräldrar vill inte att jag ska vara svensk. - Lejla

Respondentens uppfattning om dennes uppväxt kan betraktas som en avgörande faktor kring hur hon ser på världen. Hon menar att den personen hon är idag, har sin grund i hennes föräldrars värderingar och syn på det svenska samhället. De var ett antal respondenter som skapade ett liknande mönster kring att deras uppväxt har påverkat dem i hur de förhåller sig i det svenska samhället. Ett upprepande mönster var att förklara deras föräldrars värderingar och "regler" de hade när de växte upp.

Därav har deras värld blivit konstruerad utifrån hur deras föräldrar ser på samhället. Respondentens syn på världen och hennes värderingar kring exempelvis högskoleutbildning kan förklaras med hjälp av Berger och Luckman som menar att detta har konstruerats utifrån att hennes socialisationsprocess är beroende av den betydelsefulla andra, det vill säga föräldrarna (Berger & Luckman 1999:154). Detta ger en förklaring till varför respondenten har en specifik syn på svenskar, då de själva nämner att deras föräldrar har en grundläggande syn på svenskar och vill att deras barn ska behålla sin ursprungliga utländska bakgrund.

Vidare menar flertalet respondenter i intervjuerna att deras föräldrars utländska bakgrund följer med dem. Detta kan styrkas av Berger och Luckmann, där de menar att det problematiska i den sekundära socialisationsprocessen är att vissa tankesätt från den primära lever kvar (Berger & Luckmann 1999:164). Utifrån detta går det att förklara varför respondenten än idag har kvar sina föräldrars värderingar. Dock i den sekundära socialisationsprocessen skall den nya verkligheten konstrueras, vilket kan ske i en ömsesidighet som tillkommer i identifikationen mellan individer (Berger & Luckmann 1999:165). I den sekundära socialisationsprocessen stöter individer på nya personer och aktörer som förblir anonyma i sin institutionalisering av sin verklighet (Berger & Luckmann 1999:166). I förhållande till våra respondenter är det möjligt att anta att deras subjektiva verklighet konstrueras utifrån deras omgivning, mer specifikt deras vänkrets. Däremot framkommer det tydligt att deras signifikanta andra, det vill säga föräldrarna, fortfarande har en pågående påverkan i deras konstruktion av deras subjektiva verklighet och håller sig fast vid den.

Ja, där är det mer att man ska vara svensk. Man lär sig i skolan att man bara ska prata svenska. Jag förstår ändå varför det ska vara så eftersom vi är ändå i Sverige. Vi ska anpassa oss till det svenska samhället, därav blir det inte konstigt att det är så. Jag tycker att det är ett mer tryck från samhället än vad det är från kulturen. - Mariama

I Mariamas utsaga går det att antyda att samhället såsom skolan har en inverkan på den sekundära socialisationsprocessen då de i skolan lär sig om de svenska normerna och det svenska språket. Utifrån detta tyder det på att en av respondenternas konstruktion av deras sociala verklighet är baserad utifrån skolan.

Vidare förklarar respondenten Sara ett annat perspektiv avseende hur socialisationsprocessen har varit en bidragande faktor i hennes konstruktion av hennes verklighet.

Asså en konsekvens kommer ju från folk från förorten, det kan vara "varför leker du svensk. Att man kan flytande svenska, då betyder det att man inte är import och då är man typ godkänd. Man har ju känt sig utstött i olika sammanhang vilket gör en osäker.- Sara

I anknytning till den sekundära socialisationsprocessen betonas hur individer konstruerar sin nya verkligheter i förhållande till andra individer. I detta sammanhang talar Berger och Luckmann (1999:166) om de anonyma individerna. Respondentens utsaga i förhållande till detta tyder på att hennes omgivning konstruerar en subjektiv verklighet och normer som bidrar till att det inte är socialt acceptabelt att bete sig svenskt. Detta kan konstruera en verklighet som kan bidra till att hon avviker från det svenska majoritetssamhället. Hennes attityder och upplevelser hävdar vi tar sin grund i hennes omgivning och dess syn på samhället.

6.4 Skillnaden mellan ’blatte’ och ’svensk’

Respondenterna diskuterar sina egna uppfattningar av sig själva när de känner sig ’svenska’ och inte. Gemensamt påstår respondenterna att de kände sig mer som ’svenskar’ på jobbet eller jobbintervjuer. Denna anpassning gjorde de genom att ändra på sättet de talar, det vill säga, ändra deras talspråk till mer formell svenska och ändra deras klädstil. Detta utvalda citat tydliggör en mer konkret bild av samtliga respondenternas upplevelser. Detta kan styrkas av avhandlingen *Socialt medborgarskap och social delaktighet* som beskriver att informanterna förlitade sig på världssystemet och de sociala rättigheterna, men att de själva hade erfarenheter om att det förekom begränsade substantiella sociala rättigheter (Jacobsson Petersson 2008:10)

Att vara ’blatte’ är inte professionellt. Jag kan inte komma och säga ’mannen, vad fan gör du , bror’ snacka så som jag gör hemma med mina vänner. Jag måste verkligen anpassa mig efter de svenska värderingarna. Jag tar till slut fram en fasad, för jag ser mig själv inte som svensk men jag vet hur svenskar fungerar , så man tar fram en fasad man vill folk ska se den bilden, ’hon är faktiskt ändå ganska så integrerad i det svenska samhället, hon är inte som de andra blattarna’ bara för det passar just i den stunden. - Lejla

Utifrån detta citat går det att analysera att denna respondent är medveten om att hennes bakgrund och hur de är som ’blattar’ inte är socialt acceptabelt i formella sammanhang, exempelvis arbete. Hon menar att andra generationens invandrare är i behov av att ändra på sig själv i de situationer för att bli tagna på allvar och vara jämförbara med svenskar. Flertalet av respondenterna menar att de tar fram en fasad för att passa in, även om de själva inte ser

sig själva som personen de presenterar. Detta anknyter till Goffmans dramaturgiska teori om främre och bakre regionen där han betonar att människor anpassar sina roller på scenen baserat på hur de andra beter sig för att kunna passa in i ett specifikt sammanhang eller en grupp. I den främre regionen döljer de sitt ursprung, det vill säga den "blattiga delen", för att på detta sätt framhäva en fasad som är accepterad av omgivningen. I den bakre regionen förnekar individer det intryck de har presenterat i den främre regionen (Goffman 1959/2020: 32).

Med detta sagt, går det att tolka den givna fasaden som att vissa respondenter befinner sig i främre regionen på arbetsplatser och arbetsintervjuer. Fasaden enligt Goffman innebär den aktivitet som individen framför under specifik tid framför observatörer (Goffman 1959/2020:72). Respondenterna framför fasaden för att få kontroll över situationen, där de upplever att deras utländska sida inte fungerar till deras fördel.

I en vidare tolkning av detta går det att ta utgångspunkt från de fem dimensionerna gällande integration. Vi tolkar att våra respondenter har uppnått ett deltagande i arbets- och näringslivet för att få en inkomst och en socioekonomisk position. Med andra ord, en arbetsmarknadsintegration (2004:03.26-27) Detta har dock endast uppnåtts genom att de känt ett behov av att ändra på sig själva.

Vidare diskuterar ett antal respondenter att de har upplevt behovet att ändra på sitt utseende i sammanhang med svenskar. Vi har tolkat att flertalet av respondenterna upplevde ett behov av att passa in, vilket de ansåg kunde uppnås genom att ändra på sina yttre aspekter. Dock var behovet tydligare och framkom mer under barndomen. Aisha lyfter ett konkret exempel på hur detta utfördes.

Men också i skolan när man var yngre, ändra utseende så man blir en i mängden men för min del räckte det ju inte med att platta håret, jag ser ju liksom ut som en blatte, oavsett vad jag gjorde såg jag inte svensk ut. Jag förstörde mitt hår så mycket som jag plattade, och för vad tänker man nu, men när man var yngre gjorde man verkligen allt. Sen var det en period klädstil blev viktigt, om man hade en Victoria's secret parfym var man älskad. Då försökte man också anpassa sig på det sättet.- Aisha

Att dessa respondenter kände behov av att ändra på sitt utseende och platta håret kan jämföras med *Socialt medborgarskap och social delaktighet* där respondenterna i artikeln beskriver att respondenterna upplevde begränsningar angående social förankring gällande acceptans och gemenskap med etniska svenskar (Jacobson Pettersson 2008:11). Oavsett hur mycket dessa respondenter försökte att passa in där de ändrade på yttre aspekter upplevde de fortfarande ett motstånd från omgivningen. Det var inte tillräckligt att ha liknande klädstil eller liknande hårtyp som svenskar, för att de fortfarande avvek från den svenska normen. Respondenterna menar gemensamt att de inte upplever att de får lika stora möjligheter som etniska svenskar, på grund av deras bakgrund och därav sker det att de är i behov av att anpassa de yttre aspekterna.

6.5 Den marginella kvinnan

Det har förekommit svar från respondenterna som kan beskrivas som att de befinner sig i ett det som benämns som ett mellanting, det vill säga att de befinner sig mellan sin ursprungliga bakgrund och den svenska bakgrunden.

Man var jätteförvirrad som ung, och man visste inte vad man var. Är jag svensk, eller är jag libanes eller nej jag är svensk men jag känner mig inte fullt svensk så då måste jag vara libanes [...] Frågar någon mig vart jag kommer ifrån och jag säger att jag är född och uppvuxen i Helsingborg och hävdar min svenskhet, så blir jag ifrågasatt för jag ser inte ut att vara svensk. Men å andra sidan, säger jag att jag är Libanes och inte hävdar mig som svensk, så blir vissa skitsura och ser det som att jag hatar Sverige och inte kommer att integrera mig i samhället. - Aisha

Aishas utsaga hävdar vi var ett övergripande tema som lyftes under intervjuerna gällande att inte veta om de tillhör sin ursprungliga bakgrund eller det svenska samhället.

I anknytning till ovan nämnda citat, ger Aishas utsaga en presentation av fenomenet om att befinna sig i ett mellanting. Detta tyder på den marginella människan enligt Park och är ett oundvikligt resultat av att människor med olika bakgrunder skulle leva ihop (Svedberg 1995:18).

I förhållande till detta finns det liknelser från Runfors artikel "*Challenging the hierarchies of Swedish whiteness*" som beskriver en form av marginalitet där respondenterna beskrev att när deras polska tillhörighet uppmärksammades, bidrog det till att de inte upplevde sig själva som svenskar eller polacker. Samhället placerade dem i en identitetsposition som icke-svensk eller polsk. De beskriver att om en individ har två utrikesfödda föräldrar kan denne inte definieras som svensk men inte heller som polsk (Runfors 2022:6) Aisha upplevde sig förvirrad som ung kring att stämpla sig själv som antingen svensk eller andra generationens invandrare.

I relation till Robert Park's utveckling av begreppet "marginalitet", menade Gordon och Grosin att det krävs en öppenhet och acceptans från samhället för nya kulturmönster för en lyckad samhällslig integration. Detta var av vikt för att individen skulle vara fri från kategoriserande reaktioner (Svedberg, 1995:20). Detta kan dock uppfattas som ett motstånd för att uppnå en integration i det svenska samhället i enlighet med rapporten som talar om social integration som en av dimensionerna för integration. En social integration per definition innebär *att invandrare får tillgång till ett svenskt nätverk, vilket gör det möjligt för dem att etablera kontakter med infödda svenskar som finns i en mängd olika miljöer* (Integrationsverket 2004:03:26-27). Samtliga respondenter har lyft liknande upplevelser och känslor som tyder på en bristande social integration, och att omgivningens reaktioner och ofullständiga öppenhet har varit ett hinder i denna sorts integration. Diana ger en beskrivning gällande hur hon upplever att hon har ett konstant behov av att bevisa sig för samhället och individer runt om henne.

Att jag som blatte ska kunna sköta mig. Ibland upplever jag att det blir lite så att jag ska bevisa mig för de svenskar att jag är lika bra eller jag ska bevisa för svenskarna att jag kan vara bättre. Ibland känns det som att de ser ner på en och typ så, ni kommer aldrig vara på vår nivå. - Diana

Utifrån det ovan nämnda citatet kan det antas att respondenterna menar att omgivningen i det svenska samhället och dess reaktioner medför att respondenterna inte vill socialt integrera sig fullt ut. Det finns liknelser i den tidigare forskningen *Challenging the hierarchies of Swedish whiteness* där författarna beskriver att respondenterna upplevde känslan att de inte passade in i samhället, inte erkändes av samhället och att de ansågs vara mindre värda (Runfors

2022:6). Utifrån detta går det att antyda att omgivningens reaktioner bidrar till svårigheter att hitta sin plats och acceptans, oavsett hur mycket man än försöker.

En av respondenterna skiljer sig åt från de andra respondenter där hon menar att hon inte känner tillhörighet i någon av kulturerna.

Som sagt, jag har gått in i det mycket, men ända sen barnsben har jag verkligen ansträngt mig och ivrig. Jag har gjort ganska mycket, jag har ljugit som liten. Vilket ledde till att jag till slut blev "för svensk för blattarna" och "för blatte för svenskarna". Jag blev för svensk av min egna släkt, jag blir bemött med "shit vad du är försvenskad" - Arijana

Utifrån teorin om marginalitet, kan detta tolkas med det Stonequist benämner som en "dual personlighet med ett dubbelt medvetande". Han menar att en marginell människa har en tvåfaldig personlighet och befinner sig i en position där de måste uppnå en balans mellan två världar. (Svedberg 1995:24) I denna respondentens försök att uppnå denna balans, har hon upplevt att hennes släktingar stöter ut henne där de tycker att hon har blivit för svensk. Däremot upplever hon inte ett välkomnande från den svenska sidan. Hon har skapat en dual personlighet men upplever att det har missgynnat henne mer än vad den har gynnat henne. Med detta sagt, känner inte respondenten tillhörighet till varken det svenska samhället eller sitt ursprung.

6.6 Konsekvenserna av vägen in i samhället med en svensk fasad.

Gemensamt för samtliga respondenter är att de haft anpassningsstrategier för att passa in i det svenska samhället, dock har det medfört flera konsekvenser som har bidragit till svårigheter att integrera sig i samhället. Sex av sju respondenter upplevde konsekvenser i sitt försök till integration som bidrog till att ändra på sig själva för att kunna anpassa sig, men de blev även utstötta. Detta knyts an till det Hameed Qamar (2023) diskuterar om "melting pot" och "salads bowl". Hon menar att dessa kategorier ger olika utfall vid integration. Uttrycket "melting pot" innebär en assimilation i samhället och en konstruktion av en ny identitet i samhället som resulterar i att individen förlorar sin etniska bakgrund. Uttrycket "salads bowl" innebär en social integration som en form av en process som konstruerar sociala

samband som resulterar i en samlevnad med tillit och en känsla av tillhörighet med majoritetssamhället (Hameed Qamar 2023:1)

Alltså det är annorlunda nu, nu när jag är äldre och själv ändrat mina åsikter och förstått bättre. Men när jag var yngre så kunde jag faktiskt känna lite skam och att jag skämdes, att jag inte fick vara lika fri kanske. Jag blev liksom sur som liten. Men nu när jag är äldre så tänker jag inte på det på samma sätt. - Diana

Diana ger en beskrivning gällande att hon upplevde skam i sin barndom, då hon inte var lik svenskar och var mer begränsad i barndomen. Vidare menar hon att detta har utvecklats i hennes äldre år och att det inte påverkar henne lika mycket i samma utsträckning.

Utifrån respondenternas upplevelser av deras försök att integrera sig och skammen som följde med det utländska ursprunget går utsagan att tolkas i förhållande till att de hamnade i "melting pot" kategorin i enlighet med Hameed Qamar (2023). Ett antal respondenter uttrycker känslor av skam och att det konstanta försöket att anpassa sig i det svenska samhället i barndomen resulterade i att de förlorade sig själva.

I försöket att uppnå en salads bowl integration, upplevde flertalet respondenter att det fanns begränsningar från samhällets sida, däribland att de inte blev accepterade som etniska svenskar. Lejla beskriver att det förekommer en bristande öppenhet och acceptans från samhället, som gör att individen inte kommer att bli en del av det svenska samhället fullkomligt.

Acceptans från svenska samhället, där kommer förhinder. Både att det svenska samhället inte kommer att acceptera mig som svensk men också mina föräldrars okunskap om Sverige, de vill inte att jag ska vara svensk[...] Man är fast i det tankesättet att man inte kommer bli som de ändå. Det är både arbetsmarknaden, och hur skolan är konstruerad, all rasism som pågår. Som muslim får du också ett extra hat. - Lejla

Detta var ett exempel på begränsningar som förekom i deras försök till integration som tyder på att respondenterna har försökt uppnå en 'salads bowl', det vill säga att försöka bli en del av majoritetssamhället och att de inte upplever en form av utanförskap (Hameed Qamar

2023:13) Detta har inte varit möjligt eftersom de har stött på hinder som gjort det svårt för dem att uppnå en "lyckad" integration och samhörighet.

Detta resulterade i en precision av sin integration att passa in bland minoritetssamhället snarare än majoritetssamhället, där de sökte tillhörighet hos andra generationens invandrare då det var där de upplevde en gemenskap. Dianas utsaga ger en överblick i respondenternas upplevelser av att söka sig till minoritetssamhället.

Folk med liknande bakgrund. För man känner typ inte att man behöver anpassa sig på samma sätt. Jag passar liksom in, de vet vart jag kommer ifrån. Jag kanske säger någonting som jag vanligtvis brukar säga till mina vänner framför en svensk men för de kanske det är jättegrovt. Gör jag det framför mina vänner eller allmänt andra blattar så är det inte grovt för dem. De skrattar, de förstår. De är likadana. Trots att vi alla har växt upp i Sverige så blir det typ automatiskt så att man växer upp med blattar och svenskar växer upp med svenskar, så det blir en separation. - Diana

Flertalet respondenter har en liknande uppfattning som Diana. De förklarar att de kunde relatera till ungdomar som hade liknande bakgrund då de förstod varandra mer och befann sig i samma situation. Därav blev det istället en motsatt effekt av "salads bowl" integrationen. Snarare blev konsekvensen att de hamnade i ett utanförskap. Att respondenterna slutligen sökte sig till andra med liknande bakgrund går ytterligare att anknyta till "*Sveriges oälskade barn*" där resultatet påvisade att ungdomarnas känslor av att de var annorlunda bidrog till att de sökte sig till andra invandrarungdomar med jämförbara erfarenheter, eftersom det fanns en större gemenskap hos dem (Rojas 2001:37). Därutöver fanns det liknande känslor och resultat i avhandlingen *Socialt delaktighet och medborgarskap* där en upplevd etnisk diskriminering och en uttalad svag social gemenskap och tillhörighet till den svenska majoritetsbefolkningen framkom. Resultatet av detta bidrog till att respondenterna sökte sig till andra människor med utländsk bakgrund (Pettersson 2008:11). Att söka till människor i samma situation är ett utav marginal symptomen Stonequist redovisar i sin utveckling av teorin marginalitet, det vill säga, "tendens att söka sig till människor i samma situation"

En skillnad uppkom med Arijana som hade andra upplevelser av vem hon föredrog att söka tillhörighet hos.

Jag har alltid försökt anpassa mig så min största krets är svenskar. Jag umgås inte mycket med blattar och där kan jag och mina syskon skilja oss[...] Men ibland kan jag känna att jag passar mer in hos svenskarna för jag har anpassat mitt sociala liv och hur de betar sig, för att det är ett visst beteende[...] Det började med att jag ville så gärna att jag tvingade mig in i samhället. Jag försökte tvinga mig in även om man fick nej ibland så slutade det med att man blev så likt svensk. Att man kan bli accepterad, man kan bli bortstött även om man försöker bli en tillhörighet. - Arijana

Detta går att tolka som att Arijana assimilerar sig, det vill säga, att hon föredrar att ha kontakter med individer som är från majoritetssamhället istället för andra generationens invandrare. Hennes utsaga tyder på att hon anpassat sig så pass väl, genom att ändra sitt språk och beteendemönster, att hon föredrar kontakter med majoritetssamhället. Däremot förklarar Arijana även att hon tvingade sig in i samhället, men kunde få ett nej och bli bortstött vilket kan innebära att hon utöver assimileringen även var marginaliserad. Marginalisering i förhållande till Arijanas situation innebär att hon distanserade sig från sin etniska grupp, men fortfarande inte var helt inkluderad i majoritetssamhället (Almqvist 2020:131).

Jag jämför mig med de generna i ansiktet som bidrar till en stor näsa. Jag tänker alltid på att svenskar är så petit och naturliga och små. Tänk om jag hade sett ut som de, hade det varit enklare för mig. Tänk om jag hade ett annat efternamn, undrar om det hade varit enklare för mig. Vad kommer att stoppa mig i framtiden, är det mitt utseende, mitt namn. - Arijana

Arijanas utsaga antyder att hennes syn på hennes utseende och hennes efternamn bidrar till begränsningar för att passa in fullkomligt.

Hennes förklaring kan beskrivas som en ökad sårbarhet som Stonequist beskriver, där han menar att det finns starka reaktioner från den marginella människan gentemot de attityder från majoritetsgruppen. Individen kan uppleva sig hotad i sin roll i majoritetsgruppen och reagerar på antydningar som ifrågasätter kompetensen i sin roll (Svedberg 1995:24). Arijanas utsaga beskriver att hennes utseende bidrar till en osäkerhet och ett ifrågasättande som kan komma både från omgivningen och henne själv då hon inte "ser ut" som en "svensk". Detta har bidragit till en ökad känslighet för hennes utseende och ursprung där hon berättar att när omgivningen påpekar någonting, tillämpar hon en svensk bild på sig själv och väljer aktivt att

dölja sin utländska bakgrund för att hon anstränger sig så mycket för att passa in. Hon upplever parallellt att hon inte kommer att uppnå en "svenskhet".

En ytterligare gemensam konsekvens av strävan att integrera sig i det svenska samhället är ett konstant behov av att bevisa sig själv för det svenska samhället. Detta menar vissa respondenter har sin grund i föräldrarnas tankesätt på hur det svenska samhället bemöter dem.

Men jag har alltid försökt motbevisa. Samt att jag ibland känner när jag går utomhus att en gamling kollar lite snett på en och det känns som att de har en avsikt. Det är för att man är så känslig och påtaglig, den kollar på mig för jag är annorlunda. Om det känns som att de har en avsikt så pratar jag extra formellt för att visa att jag kan, jag är inte utbildad.- Arijana

Respondenten förklarar att det varit en svårighet och en konsekvens av att vara andra generationens invandrare i sitt försök att integrera sig då de upplevt behovet av att bevisa sig själva. Gemensamt för respondenterna är att de har bilden av att majoritetssamhället har en negativ bild av dem och att de måste motbevisa den bilden. Detta beteende och konsekvens kan förklaras av Goffman där han menar att individens framträdande i samband med intrycksstyrning används för att kontrollera intrycken de visar omgivningen (Goffman 1995/2020:29). Goffman beskriver att människans sociala liv kommer med krav i form av anpassning till sociala sammanhang. För att kunna ta sig an den sociala rollen finns det förväntningar på intrycksstyrning som uttrycker sig i form av disciplin och självbehärskning (Mattsson & Andersson 2022:36). I förhållande till detta försöker respondenterna att göra intryck på omgivningen att de inte är lika okunniga som omgivningen tror. Därav blir resultatet ett konstant försök att bevisa sig själv inom flertalet aspekter såsom att de är mer kunniga än vad samhället målar upp respondenterna som. Trots ansträngningarna att integreras, delade respondenterna upplevelsen av ett ständigt ifrågasättande av svenskar i skolsammanhang och i lokala kontexter vilket de tyckte var besvärande.

För mig är det inte svårt nu när jag är äldre att skapa relationer, behöver jag skapa en relation med en svensk för att till exempel få en jobbintervju så sätter man upp en liten fasad, men då gynnar det mig, så även om det är synd att man behöver göra så, så är det något som gynnar mig och det har man vant sig vid- Aisha

Som konsekvens har Aisha och flertalet andra respondenter ett liknande mönster avseende att de använder sin svenska fasad för att kortsiktigt gynna sig själva. Respondenterna är medvetna om att de är i behov av fasaden för att lättare kunna integrera sig i professionella sammanhang, såsom arbete. Rojas beskriver detta som att ungdomar lämnar ett normsystem för ett annat för att det ska bidra med kortsiktiga fördelar. Vidare beskriver han att detta inte knyter an ungdomar till endast ett värdesystem. (Rojas 2021:83). I relation till detta så lyfter respondenter i Hameed Qamars artikel att de inte gillar faktum att de behöver anpassa sig utifrån ett kulturellt perspektiv för att på detta sätt passa in i de svenska normerna och bli bekräftade. En respondent hittade på "falska" likheter som ett verktyg för att kunna passa in och samverka med sina svenska skolkamrater (Hameed Qamar 2023:10). Likaså illustrerar Aisha i liknelse till detta att det är synd att hon behöver anpassa sig men att hon använder sin personliga fasad som ett verktyg för hennes egna gynning i en viss given kontext.

7 Sammanfattning/Slutdiskussion

Syftet med vår studie har varit att studera andra generationens invandrarkvinnors upplevelser och erfarenheter av att integrera sig i det svenska samhället. Vidare har vi undersökt vilka konsekvenser och svårigheter de upplever i denna strävan. I denna del kommer vi att sammanfatta och diskutera studiens resultat utifrån våra frågeställningar :

“Hur förhåller sig intervjupersonerna till en "svenskhet" i strävan efter att integreras i det svenska samhället?” “Hur upplever intervjupersonerna att tillhörigheten till dess sociala situation påverkar integrationen i det svenska samhället?” “Vilka konsekvenser, respektive svårigheter upplever andra generationens invandrarkvinnor i sin integrationsträvan?”

Denna studie har givit oss en djupgående bild av och synvinkel på hur andra generationens invandrare har försökt att integrera sig i det svenska samhället. En gemensam nämnare för alla respondenter var deras definition av andra generationens invandrare. De definierade begreppet som att föräldrarna är utrikes födda medan de själva är inrikes födda. Däremot hade två av sju respondenter ett tillägg i definitionen, vilket beskrevs mer liknande ett mellanting som Rojas lyfter (2001:83). Rojas beskriver att individer hamnar i kläm mellan två olika kulturer (ibid.). Detta exemplifieras tydligt i Robert Parks begrepp om den marginella människan som befinner sig i gränslandet mellan två samhällen och två kulturer (Svedberg 1995:12). .

För att kunna besvara frågeställningen om respondenternas förhållningssätt till en ’svenskhets’ i deras integrationsprocess frågade vi om deras bild av svenskar. Denna bild varierade mellan blond och blåögd, samt ett visst typ av beteende såsom, privilegierade och tillbakadragna. Detta är ett stereotypiskt synsätt som, enligt Runnfors, kan benämnas som performativ svenskhet (2022:4). Anledningen till denna förutfattade mening om svenskar, kunde förklaras med hjälp av Berger och Luckmanns teori om socialisationsprocessen. Deras primära socialisationsprocess konstruerades utifrån deras föräldrars syn på det svenska samhället, vilket kunde ge uttryck av att respondenterna var måna om att de skulle behålla deras ursprungliga bakgrund. I den sekundära socialisationsprocessen konstruerades deras verklighet utifrån jobb och vänkrets. Med detta sagt, går det att förklara att deras förhållningssätt gentemot ’svenskhets’ har sin grund i det som skett i den primära socialisationen.

Ytterligare menar vi att respondenterna intog olika strategier för att anpassa sig till etniska svenskar. I jobbsammanhang är respondenterna i behov av att ändra på sitt talspråk, då det inte betraktas vara professionellt att tala ’blattigt’. I samband med detta lyfte respondenterna att de var i behov av att ändra på sin klädstil för att passa in. Vissa respondenter beskrev denna anpassning som en fasad. Som en konsekvens av detta lyfter ett antal respondenter att det kunde bli till deras fördel kortsiktigt, där de lyfte fram ’den svenska delen’ som ett verktyg som gynnade dem i jobbkontexter och relationsskapande. Detta resonemang återknyter till Goffmans dramaturgiska teori om främre och bakre regionen där fasaden de framförde i exempelvis jobbkontexter, endast gjordes med syfte att bli accepterad av omgivningen (Goffman 1995/2020:31-32)

Utifrån respondenternas upplevelser av att känna tillhörighet till sin sociala situation, tolkade vi deras utsagor utifrån att de upplevde en form av mellanting, vilket kan styrkas med teorin av marginalitet av Robert Park. Att respondenterna befann sig i ett mellanting, kan förklaras av att de hade en bristande social integration (Integrationsverket 2004:03 s. 26-27) vilket var ett resultat av att omgivningens reaktioner och bristande öppenhet har varit ett hinder. En anmärkningsvärd observation som sticker ut, var en respondent som inte kände tillhörighet till varken majoritetssamhället eller minoritetssamhället. Utifrån den marginella människan kunde det förklaras att denna respondent har en dual personlighet med ett dubbelt

medvetande där hon upplevde att hennes egen kultur stötte ut henne samtidigt som hon inte var tillräcklig för det svenska samhället.

Konsekvenserna som tillkom i deras integrationsträvan kunde förstås i relation till begreppen “melting pot” (Hameed Qamar 2023:1) där ett antal respondenter upplevde att de i deras integrationsträvan förlorade en del av sin etniska identitet. När respondenterna strävade efter “salads bowl”, mötte de motstånd från samhället, vilket bidrog till känslor av utanförskap och brist på acceptans. Konsekvenserna av detta blev att respondenterna sökte tillhörighet bland andra med liknande bakgrund. Detta kunde anknytas till Stonequist utveckling om marginalitet och tendensen att söka sig till människor i samma situation. En ytterligare skillnad bland respondenterna var att en respondent sökte tillhörighet hos majoritetssamhället där hon tvingade in sig själv i samhället men blev utstött, det vill säga att respondenten marginaliserades. Hon blev känslig för omgivningens reaktioner då de ofta påpekade att hon inte passade in.

En gemensam konsekvens hos respondenterna var det konstanta behovet av att bevisa sig själv för majoritetssamhället, som de upplevde hade en negativ bild av dem. Vid detta använde sig respondenterna av det som Goffman (1995/2020:29) benämner som intrycksstyrning för att på det sätt visa omgivningen att de inte är lika okunniga som samhället målar upp dem som.

Slutligen, har denna studie visat att andra generationens invandrarkvinnor i sin integrationsträvan har delade åsikter och upplevelser, både när de försöker söka tillhörighet i majoritetssamhället och att hålla fast till deras ursprungliga bakgrund. Gemensamt för samtliga respondenter är att de innehar ett medvetande om att de är andra generationens invandrare och aldrig kommer uppnå en fullkomlig “svenskhet” såsom de beskriver att “svenskhet” är.

Vi hävdar att vi fått ett nytt perspektiv på andra generationens invandrare och deras integrationsträvande. Vi hävdar dock, liksom som respondenterna, att det finns en bristande acceptans från svenska samhället och att det kan behövas att samhället är mer välkomnande för att det ska bidra till att andra generationens invandrare vill socialt integrera sig. Detta kunde även styrkas av Gordon och Grosin (Svedberg 1995:20) som menade att åstadkommandet av en lyckad och framgångsrik samhällelig integration kan uppnås genom

en öppenhet och acceptans från samhället. Vår tolkning gällande detta är att det långsiktigt blir missgynnande för andra generationens invandrare, då brist på acceptans kan bidra till en motvilja att integrera sig i samhället, eftersom det inte upplevs meningsfullt.

7.1 Framtida forskning

Vårt undersökningsområde är komplext och brett. Ett annat tema som diskuterades av flera respondenter var att medier har en inverkan på deras svårigheter att integrera sig. Ett antal respondenter menade att medier, såsom nyheter och sociala medier, målar upp en bild av andra generationens invandrare som stökiga och besvärliga. Därav anser vi att en vidare forskning som hade varit intressant är att studera hur medier bidrar med svårigheter att integrera sig i samhället. Vidare hade det varit intressant att studera hur intervjupersonerna förhåller sig till hur media målar upp en bild av andra generationens invandrare.

8 Referenslista

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2022) *Att designa kvalitativt forskningsprojekt*. I: Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder* 3:e upplagan. Liber AB Stockholm

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2022) *Kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. I: Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder* 3:e upplagan. Liber AB Stockholm

Almqvist, Kjerstin (2020) *Identitet och etnicitet*. I: Frizén, Ann & Hwang Philip (red.) *Ungdomar och identitet*. 1. utg. Stockholm : Natur och kultur

Berger, Peter L. & Luckmann, Thomas (1999). *Kunskapssociologi: hur individen uppfattar och formar sin sociala verklighet*. 2. uppl. Stockholm : Wahlström & Widstrand

Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3:e upplagan. Liber
Samhällsvetenskapliga metoder, 3. uppl.

Ds 2000:42, Regeringskansliet, Kulturdepartementet (2000) *Begreppet invandrare användningen i myndigheters verksamhet*. Stockholm : Fritzes offentliga publikationer
<https://www.regeringen.se/contentassets/8592e456f2184550b83c4aa215e3ebba/begreppet-invandrare---anvandningen-i-myndigheters-verksamhet> (hämtad 2024-03-25)

Elden, Sara (2020) *Forskningsetik: Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Studentlitteratur AB Lund

Eriksson - Zetterquist, Ulla & Ahrne, Göran (2022) *Intervjuer*. I: Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder* 3:e upplagan. Liber AB Stockholm

Gilje, Nils & Grimen, Harald (2013) *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*. 3:e upplagan. Daidalos AB

Goffman, Erving (1959/2004). *Jaget och maskerna : en studie i vardagslivets dramatik*. 4. uppl. Stockholm : Norstedt akademiska förlag

Goffman, Erving (1959/2020). *Självframställning i vardagslivet*. Sjunde upplagan Lund : Studentlitteratur

Integrationsverket (2004) *Integration och indikationer: några teoretiska och metodologiska utgångspunkter för användandet av indikationer*. (Rapport 2004:03) Norrköping.
[https://www.temaasyl.se/Documents/Offentliga%20utredningar%20och%20rapporter%20\(sv\)/Integration%20Och%20Indikatorer.pdf](https://www.temaasyl.se/Documents/Offentliga%20utredningar%20och%20rapporter%20(sv)/Integration%20Och%20Indikatorer.pdf)

Jakobsson Pettersson, Helene (2008). *Socialt medborgarskap och social delaktighet: lokala upplevelser bland unga kvinnor och män med utländsk bakgrund*. (Doktorsavhandling), Växjö: Institutionen för vårdvetenskap och socialt arbete.

Jepson, Wigg, U. (2019) Att analysera livsberättelser. I A. (Red) *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm, Sverige: Liber

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2014) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Tredje [reviderade] upplagan Lund: studentlitteratur

Mattsson, Tina & Andersson (2022) *Del 1: Normalitet och andragörande: Erving Goffman: Anpassningens och om gestaltningens dramaturgi*. I: Mattsson, Tina & Andersson, Em (red.) *Teorier för socialt arbete- Normalitet, förkroppsligad erfarenhet och motstånd- Del 2*. Gleerups Utbildning AB

Nilsson, Ingvar & Nilsson Lundmark, Eva (2022) *Utanförskap och unga- En socioekonomisk analys av värdet av främjande öppen fritidsverksamhet för unga*. (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) [MUCF] <https://www.mucf.se/publikationer/utanforskap-och-unga>

(Hämtad: 2024-06-02)

Rennstam, Jens & Wästerfors, David (2015) *Från stoff till studie*. Studentlitteratur AB Lund

Runnfors, Ann (2022) Challenging the hierarchies of Swedish whiteness : Negative experiences and undesired effects of passing as white and Swedish. *Kulturella Perspektiv - Svensk Etnologisk Tidskrift*, 31. <https://doi.org/10.54807/kp.v31.1975>

Rojas, Mauricio (2001). *Sveriges oälskade barn : att vara svensk men ändå inte*. Stockholm: Bromberg

Statistiska Centralbyrån. (2024). Antal personer med utländsk eller svensk bakgrund (fin indelning) efter region, ålder och kön. År 2022-2023

Statistikdatabasen: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101Q/UtlSvBakgFin/ [Hämtad 2024-05-07]

SOU 2024:12. Mål och mening med integration. Delbetänkande av utredningen om en målstyrd integrationspolitik

https://www.regeringen.se/contentassets/21ba2bd693774b2a8bea9fae39f8c42b/sou-2024_12_pdf-a_webb.pdf [Hämtad 2024-05-08]

Stier, Jonas (2019). *Kulturmöten : en introduktion till interkulturella studier*, 2. uppl. Lund : Studentlitteratur

Stonequist, Everett (1937). *The marginal man*. Charles Scribners sons, New york

Svedberg, Lars (1995) *Marginalitet*, Studentlitteratur, Lund

Svenska Akademiens Ordböcker (2021) *Blatte*. <https://svenska.se/tre/?sok=blatte&pz=8>
[Hämtad: 2024-05-01]

Westlund, Ingrid (2019) *Hermeneutik*. I: Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) *Handbok i kvalitativ analys*. 3 upp. Stockholm : Liber

Bilaga 1. Intervjuguide

Intervjuguide

Vad heter du?

Hur gammal är du?

Vad är din sysselsättning?

Är du född i Sverige?

Var kommer dina föräldrar ifrån?

Andra generationens invandrare

- Vad innebär "andra generationens invandrare" för dig?
- Ser du dig själv som invandrare? Varför då?

Självbild/självuppfattning

- Vad definierar du som "svenskt"? Vad har det för betydelse för din självuppfattning?
- I vilka situationer känner du dig svensk? Varför tror du att det är så?
- I vilka situationer känner du dig inte svensk? Varför tror du att det blir så?

Tillhörighet och relationer

- Hur ser din kompiskrets ut?
- Föredrar du att umgås med vänner med liknande bakgrund eller vänner från den svenska bakgrunden? Förklara varför
- Upplever du någon form av förvirring kring att du är född i Sverige men har utrikesfödda föräldrar? *hur förhåller du dig till detta*
- Har det tillkommit möjligheter eller svårigheter att skapa relationer i samband med ditt försök att integrera dig i det svenska samhället?
- Är det du som väljer att känna tillhörighet eller är det omgivningen som känner det åt dig?

Strategier

- Har du behövt anpassa dig till olika sammanhang? Ge exempel
- Hur känns det att behöva anpassa sig?
- Om du får frågan, "var kommer du ifrån", vad brukar du svara på den?
- Vilka strategier har du använt för att integrera dig i det svenska samhället?

Situationer och handlingsmönster

- Upplever du att det finns förväntningar på dig hur du ska bete dig från dina föräldrars bakgrund? I så fall, vilka förväntningar och hur ställer du dig till dem?
- Upplever du att det finns förväntningar på dig hur du ska bete dig från det svenska samhället? I så fall, vilka förväntningar och hur ställer du dig till dem?

Hinder och motstånd

- Berätta lite om dina erfarenheter av att försöka integrera dig i det svenska samhället?
- Har du upplevt att ditt försök till att integrera dig i det svenska samhället har medfört konsekvenser? Isåfall vilka? Vad anser du har varit enkelt och svårt?

Att vara svensk

- Har du upplevt att omgivningen har ifrågasatt din position i det svenska samhället? Exempelvis oj så bra svenska du kan?
- Hur hanterar du frågan ‘är du verkligen svensk’?
- Sker det i vissa situationer att du jämför dig själv med etniska svenskar och hur ser du dig själv i förhållande till dem? Hur har det påverkat dig?
- Finns det specifika situationer eller platser där du upplevt att möjligheten att bli svensk är större än den andra? Kan du ge exempel?
- Vad hade det krävts för du ska uppnå en svenskhet?
- Vad har de saknat för att lyckas i sin integrationsträvan?

Bilaga 2. Informationsblankett

LUNDS
UNIVERSITET

Informationsbrev

Är du verkligen svensk?

Hej!

Vi är två socionomstudenter som studerar på Lunds universitet, Campus Helsingborg vid namn Hiba Charafeddine och Belma Olevic. Vår undersökning har som syfte att undersöka andra generationens invandrarkvinnor och deras upplevelser och erfarenheter av att integrera sig i det svenska samhället och vilka konsekvenser och svårigheter de upplever i denna strävan. Eftersom att vi är andra generationens invandrare har vi själva funderat på hur integrationsprocessen ser ut för andra i liknande sits och själva har erfarenhet och funderingar kring hur det påverkar oss i det svenska samhället. Nu när vi närmar oss slutet av utbildningen och har möjligheten att undersöka ett frivilligt forskningsområde, har vi tagit oss tillfället att undersöka detta vidare.

Studien kommer att genomföras genom så kallade semistrukturerade intervjuer, vilket innebär att vi som forskare utgår från en bestämd intervjuguide men har flexibilitet att ställa följdfrågor vid behov och relevans. Intervjun kommer att vid ditt samtycke spelas in med hjälp av en bandspelare. Materialet kommer sedan att transkriberas och överförs till en usb-sticka och bevaras från obehöriga. De enda som har tillgång till materialet är forskarna till studien. Information hanteras konfidentiellt och allt material kommer att raderas när studien är godkänd. Intervjuerna beräknas att ta mellan cirka 30-45 minuter. Intervjuerna kommer att genomföras på Campus universitets lokaler i enskilda grupprum med anledning av att inte riskera att obehöriga hör eller tar del av intervjun och dess material.

Du som forskningsperson får ta del av detta informationsblad eftersom att du uppnådde studiens kriterier och tackat ja till deltagandet. Detta innebär att du är en ung kvinna mellan 18-25 årsåldern och är född i Sverige med minst en utrikesfödd förälder. Ditt deltagande är helt frivilligt. Om du under intervjuens process känner att du inte vill medverka i studien, kan du när som helst hoppa av. Ditt avhopp kommer inte att ifrågasättas och all information och material som samlats in kommer att raderas omedelbart. För att skydda dina samlade uppgifter, kommer ditt namn anonymiseras och benämns om till fiktiva namn, detta med anledning av att du som respondent inte kommer kunna identifieras. Av dina inlämnade uppgifter kommer endast din ålder, etniska bakgrund och hemort användas till forskningen.

För att ta del av vår fullständiga studie kan du efter en godkänd kandidatuppsats, hitta den publicerad på webbplatsen "DivaPortal".

Ifall du har mer frågor och funderingar kring studien kan du kontakta oss via mejl eller telefonnummer.

Belma Olevic

Hiba Charafeddine

Tack på förhand!

Bilaga 3. Samtyckesblankett

LUNDS
UNIVERSITET

Samtyckesblankett till deltagande i examensarbete vid Samhällsvetenskapliga fakulteten

Jag samtycker till att medverka i: Är du *verkligen svensk*?

Syftet med vår studie är att undersöka andra generationens invandrarkvinnor och deras upplevelser och erfarenheter av att integrera sig i det svenska samhället och vilka konsekvenser och svårigheter de upplever i denna strävan.

Detta är en studie som utförs i ett utbildningssyfte och information som samlas in kommer att hanteras konfidentiellt, det vill säga att ingen obehörig ska få tillgång till materialet.

Information om personuppgiftsbehandling

Följande personuppgifter som kommer att behandlas:

- Namn
- Ålder
- E-postadress

Personuppgifterna kommer att behandlas på följande sätt:

Genom att skriva under samtyckesblanketten ger du ditt samtycke till deltagandet av studien och att intervjuerna kommer att spelas in och transkriberas med hjälp av en bandspelare. Du kan när som helst under studiens gång välja att hoppa av och materialet som hunnits samlas in kommer att raderas i samband med ditt avhopp. Om du väljer att hoppa av kan du kontakta oss (kontaktuppgifter finner du nedan). Vid fortsatt deltagande i studien kommer det inspelade materialet att bevaras tills studien är godkänd. Transkriberingarna kommer att överföras till en usb-sticka och inte behållas vid ordbehandlingsprogram som kan kopplas upp med nätet. Som deltagare kommer ditt namn inte att användas i vårt resultat och analys, utan benämns om till fiktiva namn för att anonymisera dig.

Vi delar inte dina personuppgifter med tredje part.

Lunds universitet, Box 117, 221 00 Lund, med organisationsnummer 202100-3211 är personuppgiftsansvarig. Du hittar Lunds universitets integritetspolicy på: www.lu.se/integritet.

Du har rätt att få information om de personuppgifter vi behandlar om dig. Du har också rätt att få felaktiga personuppgifter om dig själv rättade. Om du har klagomål på vår behandling av dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsbud vid dataskyddsbud@lu.se. Du har även rätt att inge klagomål till tillsynsmyndigheten (Integritetsskyddsmyndigheten, IMY) om du tycker att vi behandlar dina personuppgifter på ett felaktigt sätt.

Jag samtycker till att medverka i: Är du *verkligen svensk*?

Ort	Underskrift
Datum	Namnförtydligande

Kontaktuppgifter

Belma Olevic, Hiba Charafeddine